

ÖSTERMALMS STADSDELSNÄMND

ÖSTERMARM • HJORTHAGEN • GÄRDET • SÖDRA DJURGÅRDEN • NORRA DJURGÅRDEN

ÖSTERMALMS
STADSDELSFÖRVALTNING
Box 24156, 104 51 STOCKHOLM
ostermalm@stockholm.se
08-508 10 000 (vx) 08-508 10 099 (fax)

www.stockholm.se/ostermalm

TERTIALRAPPORT 1 ÖSTERMALMS STADSDELSNÄMND	4
<i>Förvaltningens förslag till beslut .....</i>	<i>4</i>
<i>Sammanfattning .....</i>	<i>4</i>
<i>Bakgrund .....</i>	<i>5</i>
<i>Ärendet.....</i>	<i>5</i>
<i>Ärendets beredning.....</i>	<i>6</i>
SAMMANFATTANDE ANALYS	6
UPPFÖLJNING AV KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL.....	13
1. <i>Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....</i>	<i>13</i>
1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa	13
1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande	14
1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar	19
1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm	22
1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm.....	22
1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning	24
2. <i>Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras .....</i>	<i>28</i>
2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald	28
2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas	30
2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg.....	38
2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten	65
3. <i>Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva .....</i>	<i>67</i>
3.1 Budgeten ska vara i balans	67
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	76
SYNPUNKTER OCH KLAGOMÅL	76
ÖVRIGT	77
BILAGOR.....	78

Handläggare: Inger Outzen/Roger Mellroth
Telefon: 08-508 10 053/08-508 10 058

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
Sammanträde 2012-05-24

Tertialrapport 1 Östermalms stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Tertialrapport 1 godkänns och överlämnas till Kommunstyrelsen.
2. Hos kommunstyrelsen begärs omslutningsförändring med 1,8 mnkr, varav 0,8 avser stimulansbidrag för förskoleavdelning och 1,0 avser administration.
3. Hos kommunstyrelsen begärs 0,5 mnkr för avveckling av paviljong Styrmansgatan 28.
4. Hos kommunstyrelsen begärs 3,0 mnkr för restvärde och rivningskostnader i kvarteret Krubban, Styrmansgatan 30.
5. Ur centrala medelsreserven begärs 0,7 mnkr till projekt för att förstärka och utveckla det vräkningsförebyggande arbetet, "Förebyggare-Bo".
6. Hos kommunstyrelsen begärs investeringsmedel om 1,5 mnkr för tillgänglighetsanpassningar

Göran Månsson

stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadens nämnder ska enligt fullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning i tertialrapporter redovisa det förväntade ekonomiska och verksamhetsmässiga utfallet till kommunstyrelsen samt vid befarade avvikelser vidta åtgärder. I tertialrapport 1 redovisas verksamhetens resultat och det ekonomiska utfallet för perioden januari - april samt en prognos på årsutfallet med avräkning mot budget inklusive av kommunstyrelsens beslutade tilläggsanslag. Samtliga beräknade kostnader och intäkter ingår i prognosen.

Bakgrund

Tertialrapporterna med helårsprognos är en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen ansvarar för. Uppföljningen baseras i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Informationen om ekonomi och verksamhet ger kommunstyrelsen en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Nämnden ska i tertialrapporterna redogöra för uppnådda resultat och analysera eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen och de förväntade resultaten. Vid befarade avvikelser för helåret ska nämnden besluta om åtgärder för att eliminera dessa avvikelser. Stadsdelsnämnderna ska analysera per verksamhetsområde. Vid befarade avvikelser mot budget eller mot nämndens mål för verksamhetsområdena - ytterst kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena - ska nämnden redovisa de åtgärder som planeras eller har vidtagits för att hålla beslutad budget och uppnå målen.

Kommunfullmäktige antog den 30 januari 2012 nytt miljöprogram för Stockholms stad (utlåtande 2011:171). Nämnder med utpekat uppföljningsansvar för delmål i miljöprogrammet ska ta fram indikatorer och/eller aktiviteter för uppföljning. Framtagna indikatorer ska stämmas av med stadsledningskontoret och redovisas i tertialrapport 1.

Även goda exempel från verksamheterna ska lyftas fram. Enligt programmet för kvalitetsutveckling har varje nämnd ett ansvar att både visa upp goda exempel och för att aktivt söka och lära av goda exempel i andra verksamheter.

Ärendet

I budget för 2012 med inriktning för 2013 och 2014 finns tre inriktningsmål:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

I tertialrapporterna ska kortfattat redovisas hur och i vilken mån nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Nämndens tertialrapporter rapporteras i ILS-webben enligt den struktur som finns upplagd.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden är insorterade under de tre inriktningsmålen. Under respektive mål för verksamhetsområdet anges nämndens mål och kortfattad rapport om hur långt nämnden kommit i sitt bidrag till att respektive mål uppnås. Prognos för helåret anges med färgmarkering där grön cirkel betyder "uppfylls helt", gul romb "uppfylls delvis" och röd kvadrat "uppfylls inte". Vid prognos "uppfylls delvis" eller "uppfylls inte" har orsaken till

avvikelsen kommenterats, men även vid prognostiserad måluppfyllelse har i vissa fall beskrivits hur arbetet framskrider. Gällande aktiviteter har förvaltningen på samma sätt som för mål rapporterat om respektive aktivitet genomförs/kommer att genomföras under året, genom att sätta en färgmarkering. Vid avvikelse skall en åtgärd vidtas i syfte att uppfylla respektive mål och aktivitet.

Kvantitativa värden anges endast i endast de indikatorer som har rapporteringsperiod tertialrapport 1, vilket gör att värdekolumnen "periodens utfall" är tom för flertalet indikatorer. Huvudparten av indikatorerna rapporteras inte i tertialrapport 1, utan i tertialrapport 2 eller vid årets slut. Vid vilken tidpunkt värden skall anges i respektive indikator framgår under kolumnen "Period" längst ut till höger. För alla indikatorer rapporteras dock en prognos, genom färgmarkering till vänster i kolumnen.

I X indikatorer tillhörande KF:s mål för verksamhetsområdet *Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg*, här gällande individ- och familjeomsorg inkl socialpsykiatri, har fortfarande inga årsmål kunnat sättas då underlag från Stadsledningskontoret (SLK) saknas. Härmed finns heller ingen prognos för de aktuella indikatorerna. Vägledande uppgifter förväntas senast till tertialrapport 2.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom förvaltningen. Ärendet behandlades i förvaltningsgruppen den 15 maj. Samverkan har skett med pensionärsrådet och handikapprådet. Samråd sker med landstinget.

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden (SDN) och förvaltningen (SDF) bidrar på en rad olika sätt till målen i Riksdagens lagstiftning och Kommunfullmäktiges (KF) budget. Det absolut övervägande antalet av alla mål och indikatorer bedöms uppfyllas under året. Många årsmål höjs dock år för år, ibland utan djupare analyser, varför det blir svårare att klara dem. Den ekonomiska krisen i omvärlden gör också att vissa årsmål med anknytning till försörjningsstöd blir svåra att uppfylla.

Inriktningsmålet "Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva" riskerar att inte helt uppfyllas. SDFs beräkningar visar ett överskridande om 2,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar 2 promille av budgeten. Åtgärder vidtas och verksamheter anpassas för att åstadkomma en budget i balans. SDFs verksamhet utförs enligt den av SDN fastställda verksamhetsplanen (VP), som redan rymmer budgethållningsåtgärder m h t de ökande kostnaderna under 2011. Samtliga planerade aktiviteter beräknas bli verkställda under året. Prognosen ligger i linje med vad som rapporterats i de tidigare månadsprognoserna, något bättre för administration och något ökat överskridande för socialtjänsten då förväntade prestationsjusteringar nu räknats ned.

För KFs mål för verksamhetsområdet "Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande" prognostiseras negativ måluppfyllelse till följd av effekter av lågkonjunkturen, och då insatserna för arbetslösa från Jobbtorg fortfarande bedöms vara otillräckliga. Gällande KFs mål för verksamhetsområdet "Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten" finns risk för negativ måluppfyllelse m a a att flera års minskning av sjukfrånvaron under hösten vänt till en långsam ökning i likhet med övriga staden och landet.

Budgetomslutningen uppgår till 1 308,3 mnkr, intäkter 139,8 mnkr, netto 1 168,5 mnkr. Efter SDNs beslut om VP har budgeten justerats med 5,6 mnkr för höjning av hemtjänstpengen. Omslutningsförändringar, ökade lika stora kostnader och intäkter, har tillstyrkts om 101 mnkr. I samband med VP godkändes en ombudgetering om 1,2 mnkr inom parkinvesteringar.

I prognosen har hänsyn tagits till beräknande prestationsjusteringar för personer med funktionsnedsättning om 2,8 mnkr och inom förskola om netto 3,8 mnkr. Av dessa avser 1,1 mnkr schabloner för beräknat ökat antal barn mot vad som hittills erhållits i budget. SDN kompenseras i samband med T 2 med 1 000 kr per barn för att våra förskolor är anslutna till det stadsgemensamma kösystemet och därmed bidrar till att upprätthålla barnomsorgsgarantin. För detta beräknas budgetmedel om 1,8 mnkr tillkomma vilka redovisas som prestationsjusteringar. Förskolor med höga hyror kompenseras med 50 % av hyresdelen som överstiger 2 000 kr per kvm. SDF beräknar compensationen till ca 0,9 mnkr vilket även det redovisas som prestationsjusteringar enligt stadens anvisningar. För utbetalda vårdnadsbidrag kompenseras SDN i samband med bokslut och våra kostnader för detta beräknas till ca 1,0 mnkr.

Nämnden ansöker, i samband med T 2, om 0,8 mnkr i stimulansbidrag för nya förskolelokaler samt 3,5 mnkr för avveckling av förskolelokaler i kvarteret Krubban.

Lågkonjunkturens effekter kvarstår fortfarande med arbetslöshet och längre bidragstider vilket medför en fortsatt negativ kostnadsutveckling för ekonomiskt bistånd. SDF förstärker med egna insatser, t ex genom att köpa arbetsförmågebedömningar för vissa personer, men SDF anser att stadens Jobbtorg behöver utöka och intensifiera sina insatser.

I flera viktiga avseenden upprätthålls och utvecklas kvaliteten, genom anhörigstöd, måltidssituationer inom äldreomsorgen, öppna träffpunkter, öka trygghet och trivsel i stadsdelsområdets parker, kampanj för att motverka nedskräpning mm.

Inom samtliga SDF:s verksamheter erbjuds möjligheter till kulturupplevelser och skapande verksamhet. För förskolebarnen utgår en särskild "kulturpeng".

Förskolorna fortsätter sitt målinriktade pedagogiska arbete med att utveckla kvaliteten vad gäller kunskap, utveckling och lärande.

Miljömedvetandet stärks i verksamheterna och SDF deltar aktivt i arbetet med Norra Djurgårdsstaden med klimatanpassning och grönskande utomhusmiljöer samt hållbara livsstilar.

Det preventiva fortsätter, genom FUSSION (Fräsch Ung Smart Snygg Intelligent Och Nykter), fältassistenternas arbete, föräldravandrarnas insatser mm.

SDF begränsar kostnaderna för central administration till förmån för kärnverksamheterna.

I aktivitetsplanen för konkurrensutsättning föreslås ändringar genom att Dagverksamheten på Östermalm inte upphandlas som tidigare planerats. Istället planeras en viss förändring av verksamheten såsom minskning av antalet platser på den sociala dagverksamheten. Utökning av aktiviteter kommer istället att ske på Seniorträffen, den öppna verksamheten även den på Bo Bergmans gata. Förvaltningen deltar heller inte i ny upphandling av konsumentvägledning när avtalet löpt ut, utan har förhandlat fram en mindre kostsam lösning. För planerade upphandlingar gällande socialpsykiatriens utförarverksamheter avvaktas centrala beslut.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens budget uppgår till 772,0 mnkr kostnader, 76,6 mnkr intäkter, netto 695,4 mkr. Detta är en ökning av budgeten jämfört med år 2011 med 23,9 mnkr. Äldreomsorgen prognostiserar ett nettoöverskott om 3,5 mnkr för året efter att hänsyn har tagits till resultatdisposition. Från och med mars har äldreomsorgen fått en budgetjustering om 5,4 mnkr som avser ökad nivåersättning för hemtjänsten. Vårddygnspriserna har justerats upp med 3,97 procent i förhållande till 2011. I mars 2012 uppgick antalet placeringar för vård- och omsorgsboenden till 688 platser, snittet för årets första kvartal är 690 platser, vilket motsvarar antalet budgeterade platser.

I början av året försattes gick en av nämndens entreprenörer, Digni Care, i konkurs. Under februari har därför Dianagårdens vård- och omsorgsboende övergått till kommunal regi. Äldreomsorgen prognostiserar att det hastiga övertagandet av Dianagården kommer att medföra vissa omstruktureringskostnader under året.

Under året genomförs en ny modell för hyressättning för boenden inom äldreomsorgen. Hittills under det första kvartalet har tre boenden fått justerad hyra. Den nya modellen kommer att innebära hyresökningar.

Utvecklingen pekar på att nya hemtjänstbrukare i ökad omfattning väljer privata hemtjänstutförare, i mars 2012 uppgick andelen som väljer hemtjänst i privat regi till 64,6 procent motsvarande andel i mars 2011 var 59,5 procent. Prognosen för hemtjänst i egen regi pekar på ett överskridande om 0,6 mnkr. Den kommunala hemtjänsten fortsätter därför att anpassa sin organisation till minskat antal ärenden.

Barn och Ungdom

Budget för verksamhetsområdet Barn och Ungdom uppgår 2012 till 241,6 mnkr för kostnader och 17,7 mnkr för intäkter, ett netto om 223,9 mnkr vilket är fördelat på förskoleverksamheten samt kultur och fritid. Årsprognos för verksamheten visar ett nettoöverskott om 2,3 mnkr. I prognosen har hänsyn tagits till ytterligare budgetmedel för prestationsjustering om 1,1 mnkr, kompensation för barnomsorgsgaranti, 1,8 mnkr och vårdnadsbidrag, 1,0 mnkr, samt 0,9 mnkr i kompensation för höga förskolehyror.

Förskolorna och Parkleken hade i resultatfond till år 2011 med 8,5 mnkr. Prognosen för året är att enheterna kommer att nyttja sammanlagt 2 mnkr av fonden under året.

Budget för förskoleverksamheten som förut reglerades av antalet barn inskrivna i mars och september regleras från och med i år istället genom mätningar av antalet barn i verksamheten per den sista dagen i varje månad. Per april uppgår antalet inskrivna barn i förskoleverksamheten till 1801 st och i flerfamiljssystem/familjedaghem till 3 st.

Antalet föräldrar som sökt och beviljats vårdnadsbidrag är i april 38 st, vilket är en ökning med 31 % i jämförelse med år 2011. Av detta har andelen med heltid ökat och andelen med deltid minskat. Per april har 0,4 mnkr betalats ut, en ökning med 0,1 mnkr i jämförelse med samma period förra året. På helår beräknas kostnaden uppgå till cirka 1 mnkr vilket stadsdelen kommer att kompenseras för i samband med årsbokslut.

Socialtjänst inkl verksamhet för funktionsnedsatta

Socialtjänstens budget uppgår till 250,2 mnkr för kostnader och 45,1 för intäkter, ett netto om 205,1 mnkr. För året prognostiseras ett nettounderskott om 10,5 mnkr. I prognosen ingår beräknade prestationsjusteringar inom funktionshinder med 2,8 mnkr.

Från och med 1 april i år skedde en omorganisering inom Socialtjänsten. Stöd- och serviceenheten, vilket inkluderade socialpsykiatrin och funktionshinder för vuxna, separerades och organiseras nu i två olika enheter, varav den nya är Socialpsykiatriska enheten. Till funktionshinder inom Stöd och Serviceenheten hör nu också funktionshinder för barn som tidigare tillhörde Familjeenheten.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödsenheten prognostiserar för året ett överskridande om 3,0 mnkr vilket beror på höga kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd. För utbetalt ekonomiskt bistånd fick SDN i år en ökad budgettilldelning med 8 %. Detta att jämföra med den minskning av budget som stadsdelen stod inför år 2011 då budgettilldelningen minskade med 25 % samtidigt som kostnaderna under året ökade med 21 %. Orsakerna till att budgeten överskrids och arbetet med budgethållande åtgärder beskrivs under nämndmålet "Individen klarar sin egen försörjning". Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd uppgår per april till 7,0

mnkr. I jämförelse med samma period förra året är detta en ökning med 0,2 mnkr. Antalet bidragshushåll är i mars 213 st, detta att jämföra med mars förra året i mars då antalet var 207. Medelbidraget uppgår till 8059 kr, vilket är något lägre än förra årets 8097 kr.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Budgeten för verksamheten Omsorg om personer med funktionsnedsättning är preliminär och justeras i samband med tertial 2 enligt avläsningar i mars och augusti av prestationer inom LSS- verksamheter såsom vuxen- och barnboende, daglig verksamhet, korttidshem samt personer med LASS-beslut. Enligt nyligen genomförd marsavläsning och prognos för kommande augustiavläsning beräknas budgeten att öka med 2,8 mnkr. För området prognostiseras ett underskott om 3,5 mnkr. Underskottet ligger uteslutande på beställarsidan, utförarenheten däremot redovisar överskott om drygt 1 mnkr. En orsak till underskottet är ett fortsatt ökat antal insatser men den främsta orsaken är att rådande schabloner inte täcker de aktuella placeringskostnaderna. Kostnader för prestationsrelaterade verksamheter är 3,9 mnkr högre än vad schablonerna ger.

Individ- och Familjeomsorg

Socialpsykiatrien prognostiserar ett totalt underskott om 4,5 mnkr. Underskott om 1,6 mnkr ligger hos beställare och avser kostnader för placeringar i HVB-hem där man inför 2012 budgeterat 2,7 mnkr mindre än vad utfallet 2011 var. Utförarenheten redovisar ett underskott om 2,8 mnkr som avser insatser inom boendestöd 0,8 mnkr och stödboende 2,0 mnkr, där det aktuella ersättningssystemet inte täcker kostnaderna för den höga personalbemanning som krävs för bostadens brukargrupp.

För familjeenheten prognostiseras ett överskott om 1,0 mnkr pga av lägre antal placeringar än budgeterat. Nytt för i år inom Familjeenheten är att familjevården sköts gemensamt med Norrmalm.

För vuxenenheten prognostiseras ett mindre överskridande om 0,5 mnkr. Underskottet beror på fler placeringar än budgeterat, framför allt inom stöd- och omvårdnadsboende.

Parkmiljö

Kostnader och prognos för verksamhetsområdet följer 2012 år budget om 11,8 mnkr. Parkdrift pågår enligt avtal, och i planerat parkunderhåll prioriteras säkerhets- och trygghetsåtgärder, samt hållbara gräsytor. Budgeten inrymmer ej underhåll av anläggningar som trappor och murar.

I enlighet med anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning av budget ansöker SDN om investeringsmedel för oförutsedda investeringar om totalt 1,5 mnkr för tillgänglighetshöjande åtgärder under 2012.

Resultatenheter

För de nio resultatenheterna beräknas resultatfonderna minska från 8,8 mnkr till 6,2 mnkr.

Resultatenheterna inom förskolan beräknas att nyttja 2,0 mnkr av sin resultatfond om 8,3 mnkr

Hemtjänst Östermalm hade i resultatfonden -0,3 mnkr. För året beräknas ett underskott om 0,6 mnkr. Om resultatet inte förbättras kommer Hemtjänst Östermalm att behöva avvecklas som resultatenheter senast vid årsskiftet då reglerna inte medger att en enhet går med underskott två år i följd. Å andra sidan tillkommer sannolikt Dianagårdens som resultatenheter från årsskiftet.

Dagverksamheterna Östermalm (Bo Bergman) har 0,6 mnkr i resultatfond. Dagverksamheten prognostiserar för året budget i balans och därmed förblir resultatfonden till 2013 om 0,6 mnkr.

Komplettering och justering av verksamhetsplan 2012

Enligt Stadsledningskontorets anvisningar ska SDN ta fram lämpliga indikatorer för uppföljning av Kommunfullmäktiges miljöprogram 2012-2015 i verksamhetsplaneringen för 2012. Miljöprogrammet antogs först den 30 januari 2012, indikatorerna redovisas därför först i tertialrapport 1. De tillagda indikatorerna är

- Andel anställda som går eller cyklar till arbetet - årsmål uppskattat till 15 %
- Andel inköpta ekologiska livsmedel i procentandelar av totala värdet av inköpta livsmedel - årsmål baserat på utfall 2011, d v s 24 %.

När det gäller sjukfrånvaromålet 5,8 % föreslår SDF att det kvarstår trots tendensen till långsamt ökande sjukfrånvaro. Även årsmålet för indikatorn "elanvändning per kvadratmeter" föreslås kvarstå. Förvaltningens åtgärder intensifieras för att uppnå redan beslutade mål.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnd och förvaltning bidrar till KF:s måluppfyllelse i enlighet med verksamhetsplan genom att bedriva ett professionellt arbete med upphandling, miljömedvetande och medverkan till att människor slipper bidragsberoende. SDN medverkar också till en ren, vacker och trygg stad där stockholmarna har ett rikt, varierat och tillgängligt kultur och idrottsliv. SDF stöttar företagarföreningarna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

● Uppfylls helt

SDF arbetar för att göra stadsdelsområdet tryggt och attraktivt för boende, företagare och besökare, bl a genom samarbete med både enskilda företagare och företagarföreningar, genom lokala brottsförebyggande rådet, genom städning och underhåll i parker, genom aktivt stöd till föräldravandrarna, genom fältassistenternas insatser samt genom att på ett aktivt sätt delta i planering av nya bostäder och annan byggnation.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i			35 %	35 %	2012
☐ konkurrens (alla nämnder)					
● Uppfylls helt					

NÄMNDMÅL:

Nämnd och förvaltning ska ha en kontinuerlig dialog med företag i stadsdelsområdet och stödja olika driftsformer för nämndens verksamheter

● Uppfylls helt

Stadsdelsdirektören är adjungerad till styrelsen för Företagsgruppen Norra Djurgårdsstaden.

Konkurrensutsättning av boendestöd, stöd- och gruppboende samt biståndsbedömd sysselsättning inom socialpsykiatri planeras, upphandling genomförs under 2012. SDF inväntar dock centrala besked som alltjämt dröjer.

Dagverksamheten på Östermalm upphandlas inte som tidigare planerats. Istället planeras en viss förändring av verksamheten såsom minskning av antalet platser på den sociala dagverksamheten. Utökning av aktiviteter kommer istället att ske på Seniorträffen, den öppna verksamheten även den på Bo Bergmans gata.

Samtliga vård- och omsorgsboenden har hittills drivits på entreprenad. I början av året försattes dock en av förvaltningens entreprenörer, Digni Care, i konkurs. Under februari har därför Dianagårdens vård- och omsorgsboende övergått till kommunal regi. Det hastiga övertagandet av Dianagården beräknas medföra vissa omstruktureringskostnader under 2012.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

◆ Uppfylls delvis

Målet uppfylls delvis. Indikatorerna visar på måluppfyllelse och andelen bidragstagare i befolkningen är lågt, men kostnadsutvecklingen har inte kunnat vändas.

Konsekvenserna av att samhället/marknaden under flera år varit inne i en lågkonjunktur med en fortsatt ökande arbetslöshet som följd har drabbat Östermalm senare än andra stadsdelar i staden och konsekvenserna kan ses i en stigande kostnadsutveckling för ekonomiskt bistånd under de tre senaste åren. Arbetslösheten är fortfarande relativt låg i stadsdelsområdet, ca 2,2 %, och ca 0,5 % av invånarna uppbär försörjningsstöd. Men de som har drabbats och som av olika skäl söker ekonomiskt bistånd har i de flesta fall betydande svårigheter att ta sig tillbaka till egen försörjning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Antal ungdomar som fått sommarjobb i			60 st	öka	2012
☐ stadens regi (alla nämnder/bolag)					
● Uppfylls helt					

Kommentar:

Målet 60 ungdomar som ska få sommarjobb beräknas uppnås. Kostnadsteckningen från staden omfattar emellertid endast 30 ungdomar. De extra 30 platserna beräknas kosta ca 437 tkr utöver tilldelning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	0,5 %	0,5 %	0,5 %	4,5 %	Tertial 1 2012
Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	0,3 %	0,3 %	0,3 %	2,4 %	Tertial 1 2012
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	0,5 %	0,5 %	2,4 %	Tertial 1 2012
Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i befolkningen	0,3 %	0,5 %	0,5 %	2,0 %	Tertial 1 2012
Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,27 %	0,3 %	0,3 %	1,4 %	Tertial 1 2012

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
I dialog med Jobbtorg Stockholm ta fram och tillhandahålla praktikplatser som passar stadens aspiranter	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

30 praktikplatser har avsatts.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Införa öppen mottagning för budget- och skuldrådgivning, öppen varje vecka	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Budget- och skuldrådgivningen är förlagd till Norrmalms stadsdelsförvaltning som från april har en öppen mottagning under tre timmar, en dag/vecka, kl 13-16. Vid varje tillfälle finns 16 tider, fördelade på 4 rådgivare.

Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om att i samverkan med stadsdelsnämnder och socialnämnden utvärdera de arbetsmarknadsinsatser som tillhandahålls samt utveckla arbetsmarknadsinsatser för de aspiranter som står långt från arbetsmarknaden	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen deltar.

Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om samverkan med stadsdelsnämnderna och socialnämnden, utveckla arbetsmarknadsinsatser och ett gemensamt sätt att bedöma vilka som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen deltar. Grundinställningen är att alla människor, även funktionsnedsatta i någon mån, står till arbetsmarknadens förfogande.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden ta fram förslag på "en väg in" för personer som söker ekonomiskt bistånd	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen deltar.

NÄMNDMÅL:

Individen klarar sin egen försörjning

- Uppfylls inte

Trots åtgärder för att minska antalet hushåll som beviljats försörjningsstöd minskar inte antalet, utan tvärtom ökar. Hälften av samtliga bidragstagare har arbetslöshet som försörjningshinder, varav hälften av dessa bedöms stå långt från

arbetsmarknaden, i huvudsak beroende på psykosociala arbetshinder. Dessa personer kräver intensiva insatser för att de ska uppnå egen eller annan försörjning. De blir ofta kvar under lång tid som bidragstagare, då de heller inte tas emot av Jobbtorg Resurs. Socialtjänstens försörjningsstödsenhet har därför under senare år arbetet upp en delverksamhet, trots att budget egentligen saknas för det, med arbetsinriktad rehabilitering (ARIRE) som riktar sig just till den målgruppen. Verksamheten visar upp mycket goda resultat.

Antalet bidragshushåll minskar inte i något av de tre stadsdelsområdena i förhållande till 2011. Östermalm hade vid årets början 221 aktuella bidragshushåll och i mars hade antalet minskat till 211. För de tre första månaderna 2012 var snittet 214 bidragshushåll att jämföra med årssnittet 2011 som var 213.

I strävan att uppnå en budget i balans har samtliga handlägningsrutiner granskats och förtydligats. Socialsekreterarna arbetar intensivt med att träffa och motivera klienter som inte är aktuella på Jobbtorget eller annan verksamhet. Kartläggning görs som ska ligga grund för en remittering till JobbtorgResurs, Start, enhetens arbetsmarknads- och rehabiliteringsteam och projektet Utveckling Mot Arbete, UMA m.m. Inom socialtjänsten samordnas arbetet kring klientens behov av olika insatser. Samarbete sker med Jobbtorg och JobbtorgResurs, externt i huvudsak med landstinget, försäkringskassan, kronofogden, hyresvärdar och elbolag.

Förvaltningen har tillgång till en förtroendeläkare som stöd i planeringen att uppnå målet med egen/annan försörjning, alternativt hjälpa klienten att ansöka om sjukersättning.

Bidragshandläggarna genomför kontroller av inlämnade uppgifter genom att kräva in och kontrollera underlag som är nödvändiga för att fatta rätt beslut i ärenden. Bidragshandläggarna informerar omgående socialsekreterarna om de upptäcker felaktigheter i ansökningar som kräver vidare utredningar inför beslut. Bidragshandläggarna föreslår/beslutar om avslag för klienter som inte uppfyller de krav som ställs i samband med ansökan om försörjningsstöd.

Ärendegenomgångarna är systematiskt upplagda så att alla delar i ett ärende granskas, dvs allt från om personen har rätt till bistånd eller inte och att alla nödvändiga handlingar finns och är rätt ifyllda. Konkreta åtgärder för att minska kostnaderna är bl a att alla hushåll som har beviljats s k genomsnittshyra, men som av okänd anledning klarar att betala en betydlig högre hyra, utreds ytterligare, för att få klarhet i hur de har råd med detta. Tillfälligt boende beviljas enbart barnfamiljer där det föreligger nöd eller hos sökande där det föreligger dokumenterad sjukdom. Ett intensivt arbete görs för att hitta annat boende, i första hand till barnfamiljer, än kostsamma hotell eller vandrarhem. Likaså har arbetet med att återkräva bistånd där utredningar har utbetalats på felaktiga grunder intensifierats.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel personer med socialmedicinska rehabiliteringsskäl som går till egen eller annan försörjning efter insatser i förvaltningens verksamhet.	33,33 %	25 %	25 %	Tertial 1 2012

Kommentar:

Arbetslivsriktad Rehabilitering är en delverksamhet inom Försörjningsstödsenheten. Fyra arbetskonsulenter arbetar med kartläggning, samtal, coaching, motivation, hembesök, praktik och gruppaktiviteter i syfte att stärka den enskilde att uppnå egen eller annan försörjning. Genom en individuellt skraddarsydd planering utan myndighetsutövning och i samverkan med andra instanser stöttas deltagaren. Idag är det sammanlagt 50 deltagare som är aktuella för insatsen. I uppdraget ingår även att samordna remitteringar till Jobbtorgresurs och att ansvara för att enhetens platser alltid är tillsatta. Teamet ansvarar även för samordningen av aktiveringsplatser i Start.

Mer än hälften av samtliga klienter på Försörjningsstödsenheten har sjukskrivning eller socialmedicinska skäl som försörjningshinder. Det är bland dessa klienter arbetsmarknad- och rehabiliteringsteamets målgrupp finns. En målgrupp som ökar och som ingen annan arbetar aktivt med. De har en komplex problematik i form av fysisk eller psykisk ohälsa, diagnostiserad sjukdom, kognitiva funktionsnedsättningar, social-medicensk problematik, och ett tidigare eller pågående missbruk. Som en följd av sin problematik lever de ofta socialt isolerade, har svårigheter att upprätta viktiga kontakter och saknar vardagsstruktur.

Verksamheten har en total besöksfrekvens på 25-30 deltagare per vecka. Den genomsnittliga besöksfrekvensen under perioden januari - mars var 260 besökare. Idag är 50 deltagare aktuella, varav 9 personer tillhör Östermalm. Hittills i år har 6 personer avslutats till egen eller annan försörjning, varav 3 personer från Östermalm, 33 %.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Åtgärda arbetsplatsens generella otilgänglighet såväl fysiskt som psykiskt så att arbetsplatsen fungerar för arbetstagare med olika typer av funktionsnedsättning.	2012-01-01	2012-12-31	
Erbjud praktikerplatser för personer med funktionsnedsättning från Jobbtorg Resurs, Arbetsförmedlingen, olika arbetsmarknadsprojekt/åtgärder) samt utse ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning.	2012-01-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Kontaktperson har utsetts och finns inom arbetsmarknads- och rehabiliteringsteamet inom socialtjänsten.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

● Uppfylls helt

SDNs verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö genom att arbeta för minskad miljöpåverkan i egna verksamheter och medverka till att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Exempelvis genom källsortering av avfall, minimalt användande av bil i tjänsten, stor andel ekologiska livsmedel. Förhoppningen är också att förbrukningen av kontors- och engångsmaterial samt elförbrukning kan minskas under året. SDFs bedömning är att ett ambitiösare mål i dagsläget är orealistiskt, sett till de fakta som föreligger. SDN har trots allt sänkt kostnaderna för elektricitet varje år. SDF gör en ny bedömning i samband med tertialrapport 2.

I enlighet med KFs miljöprogram kompletteringar om hållbar stadsutveckling samt *Övergripande program för miljö och hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden*, som våren 2010 togs av sex nämnder och styrelser och därefter av KF, fortsätter förvaltningen arbetet med boende och livsstilsfrågor i Norra Djurgårdsstaden.

I enlighet med SLKs anvisningar ska SDN komplettera verksamhetsplaneringen för 2012 med lämpliga indikatorer för deluppföljning av KFs miljöprogram 2012-2015. Se nedan under nämndmål "En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas på Östermalm".

SDN ansöker om investeringsmedel från centrala medelsreserven för oförutsedda investeringar om totalt 1,5 mnkr för tillgänglighetshöjande åtgärder under 2012.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
☐ Andel dubbdäck ☒ ● Uppfylls helt			0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2012
☐ Andel elbilar ☒ ● Uppfylls helt			0 %	5 %	2012
☒ Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	Apr 2012

Kommentar:

SDF uppfyller detta även om det viktiga för miljöpåverkan inte är andel utan antal.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Det centrala för miljön är inte andelen miljöbilar i stadens bilflotta utan antalet bilar, dvs att stadens bilflotta hålls så liten som möjligt och att anställda i staden i så stor utsträckning som möjligt tar sig fram till fots, med cykel eller med kollektivtrafik. SDF ligger mycket väl framme på detta område.

Andel miljöbränslen i □ stadens miljöbilar ● Uppfylls helt		50 %	tas fram av nämnden/ styrelsen	Halvår 1 2012
--	--	------	--------------------------------------	------------------

Kommentar:

En av nämndens två miljöklassade bilar är en miljödiesel.

Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att □ miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår ● Uppfylls helt		100 %	80 %	2012
---	--	-------	------	------

Elanvändning per □ kvadratmeter ● Uppfylls helt		65 kwh/kv m	35 kWh	2012
---	--	-------------------	--------	------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Ta fram och besluta om miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas på Östermalm

● Uppfylls helt

Stadsdelsnämnden är remissinstans och verkar för att öka medborgardialogen och samverkan inom staden i alla angelägna stadsmiljöfrågor. Förvaltningen deltar aktivt i Norra Djurgårdsstadens arbete med klimatanpassning och grönskande utomhusmiljöer samt hållbara livsstilar. Inom miljöområdet kommer utbildning för miljöombud genomföras under året.

Enligt Stadsledningskontorets anvisningar ska SDN ta fram lämpliga indikatorer för deluppföljning av Kommunfullmäktiges miljöprogram 2012-2015 i

verksamhetsplaneringen för 2012. Miljöprogrammet antogs först den 30 januari 2012, indikatorerna redovisas därför först i tertialrapport 1.

De tillagda indikatorerna är:

- Andel anställda som går eller cyklar till arbetet - årsmål uppskattat till 15 %
- Andel inköpta ekologiska livsmedel i procentandelar av totala värdet av inköpta livsmedel - årsmål samma som utfall 2011, 24 %.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel anställda som går □ eller cyklar till arbetet ● Uppfylls helt			15 %	2012

Kommentar:

Ny indikator för uppföljning av stadens miljöprogram.

Andel inköpta ekologiska livsmedel i procentandelar □ av totala värdet av inköpta livsmedel ● Uppfylls helt			24 %	2012
---	--	--	------	------

Kommentar:

Återinförd indikator för uppföljning av stadens miljöprogram. Motsvarande indikator "Andelen inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel" har funnits i KF:s budget under flera år, men togs bort som obligatorisk inför 2012. Östermalms stadsdelsförvaltning redovisade för år 2011 ett bättre resultat än stadens genomsnitt.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Delta i arbetet med att ta fram vård- och utvecklingsplan för Nationalstadsparken	2011-01-01	2012-12-31	
● Delta i Norra Djurgårdsstadens fokusgrupper avseende klimatanpassning och grönskande utomhusmiljöer samt hållbara livsstilar.	2011-01-01	2012-12-31	
● Erbjudna miljöutbildning till förvaltningens miljöombud och övriga intresserade	2011-01-01	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm**

● Uppfylls helt

Förvaltningen deltar aktivt i nya planprojekt, såsom Norra Djurgårdsstaden, och bevakar då att boenden för funktionsnedsatta personer finns med i planeringen. Nämnden är också en remissinstans i stadsmiljöfrågor.

NÄMNDMÅL:**Nämnden påverkar omfattning och inriktning på bostadsbyggandet i stadsdelsområdet.**

● Uppfylls helt

Parkmiljöavdelningen följer stadsbyggnadskontorets, exploateringskontorets och trafikkontorets arbete med förändringar i stadsmiljön. Nämnd och förvaltning medverkar aktivt i utvecklingen av det kommande bostadsområdet i Norra Djurgårdsstaden. Förvaltningen arbetar med hållbart boende och livsstilsfrågor i Norra Djurgårdsstaden. Under det första tertialet 2012 har förvaltningen bland annat i ett remissvar om utställning av detaljplanen för Albano och remissvar på program för Södra Värtan framfört synpunkter på planeringen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Projekterar nya tillgängliga särskilda boendeformer och där det är möjligt att vid ombyggnation i befintliga fastigheter inrätta tillgängliga särskilda boenden	2012-01-01	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm**

● Uppfylls helt

Förvaltningen informerar om vilka resurser som finns t ex bibliotek, och har avtal med stadsbiblioteket för biblioteksservice. Inom omsorgen ökar välbefinnande och livskvalitet genom musik, berättande, läsning, drama, dans och bild. Parkerna erbjuder ett varierat innehåll för invånare och besökare, bland annat möjligheter för spontan idrott. De kommunala förskolorna har under 2012 en kulturpeng på 400 kr per barn, som ska användas till kulturaktiviteter.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden ska i dialog med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och det fria kulturlivet utveckla Kulan för att ge fler barn och unga i skola och förskola möjlighet till kulturupplevelser	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:**Invånare på Östermalm ska uppleva en rik, varierad och tillgänglig kultur och fritid**

● Uppfylls helt

Barn och Ungdom

SDF:s förskolor har som enda SDF i staden även under 2012 en kulturpeng på 400 kr per barn, som ska användas till kulturaktiviteter. Förskolorna har via kulturombuden inspirerat varandra och med hjälp av kulturpengen bokart olika teater-, musik- och dansföreställningar. En del förskolor har ett större aktivitetsrum och då hyr de t ex en teatergrupp och har föreställningar på förskolan. Andra förskolor åker med barngruppen och ser någon föreställning. Vi fortsätter med den riktade satsningen på Skansen under vårterminen. Kulturombuden har samarbetat med Biologiska museet och nu återstår några historiska gårdar. Målet är att barnen ska erbjudas berikande Skansenupplevelser med lärande i fokus, under alla årstider året runt. För att bredda kulturområdet kommer vi under hösten inleda ett samarbete med biblioteket i Fältöversten. Kulturombuden kommer att ha en gemensam workshop med flera bibliotekarier och detta ska leda till att vi ska hitta samarbetsformer som ska gynna och utveckla våra barns intresse för böcker, läsande och barnens eget berättande och skapande.

Socialtjänst

Fördelning av den sk kulturpengen, 50 tkr inom Socialtjänstavdelningen. Hur pengarna har används kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

Familjeenheten: 10 tkr

Vuxenenheten: 10 tkr

Socialpsykiatrienheten: 15 tkr

Stöd och serviceenheten: 15 tkr

Äldreomsorg

En av äldreomsorgens tre öppna träffpunkter har i samarbete med Stadsbiblioteket en kulturinriktning där verksamhet inom litteratur, konst, musik, teater, opera mm prioriteras. SDF har genom ett avtal med stadsbiblioteket tillsett så att böcker och

bibliotekstjänster finns att tillgå på samtliga vård- och omsorgsboenden. Kulturanslaget 2012 till äldreomsorgen är 326 tkr. Av dessa går 226 tkr till biblioteksservice, kulturförvaltningen varav 26 tkr som anslagsfinansiering direkt till Rioträffen. Samtliga vård- och omsorgsboendena disponerar 150 kr/boende, resterande kulturanslag till Bo Bergmans dagverksamhet (15 tkr) och de Öppna träfflokaler (15 tkr). Kulturombuden på boendena och träffpunkterna anordnar kulturaktiviteter såsom musik, teater, dans och film., bl.a. från programkatalogen ”Kultur i vården”. I syfte att ytterligare utveckla denna verksamhet har förvaltningens kultursekreterare haft möten med kulturombuden vid två tillfällen under våren, två möten finns inplanerade för hösten. Sommaren 2012 planeras utflykter för seniorer som bor i ordinärt boende till bland annat Strängnäs, Sigtuna och Vaxholm. Pensionärsorganisationer inom stadsdelen bedriver frivilligt socialt och kulturellt arbete för äldre. SDN har på grund av ansträngd ekonomi inte kunnat betala ut föreningsbidrag till pensionärsorganisationerna i samma utsträckning som tidigare år. En del pensionärsorganisationer har dessutom ett relativt stort eget kapital. Eventuellt sker utbetalning senare under året då årets ekonomiska utfall är klarlagt. Brukare och närstående har fått information muntligen och skriftligen om de kultur- och friskvårdsaktiviteter som finns tillgängliga. SDF:s hemsida och månadsannonser är en viktig informationskanal och en lokal broschyr finns framtagen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen samarbetar med olika aktörer för att motverka våld, alkohol- och drogbruk bland ungdomar. Förebyggande insatser görs bl a i projektform, genom ökade kunskaper till både de unga och deras föräldrar i syfte att minska drickandet bland de unga och därmed öka tryggheten och minska skadegörelse etc.

Gemensamma insatser sker med utgångspunkt i samarbetet inom det lokala brottsförebyggande rådet, där polisen, näringslivet, församlingarna, skolan, brandförsvaret m.fl medverkar. Kommunfullmäktiges brottsförebyggande program är en grundläggande utgångspunkt för arbetet.

Förnyelse, upprustning och skötsel av stadsdelens parker och grönområden styrs av den lokala parkplanen. Parkupprustningar har görs för att öka trygghet och trivsel i stadsdelsområdet.

Alla tillbud i förvaltningens verksamheter rapporteras på RISK - Stockholms stads gemensamma incidentrapporteringssystem

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel ☐ park och grönområden ● Uppfylls helt			66 %	61 %	2012
Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd avser ☐ förebygga eller minimera under året ● Uppfylls helt			100 %	100 %	2012
Antal krisledningsövningar i ☐ nämnd/bolag på ledningsnivå ● Uppfylls helt			1 st	46 st	2012

NÄMNDMÅL:

1. Våld, alkohol- och drogbruk ska motverkas och invånare på Östermalm ska uppleva sin närmiljö som trygg

● Uppfylls helt

Fussion

Ungdomars bruk av alkohol och droger är en prioriterad fråga. Det drogförebyggande projektet FUSSION (Fräsch Ung Smart Snygg Intelligent Och Nykter) fortsätter under 2012. Syftet är att förändra ungdomars, och även deras föräldrars attityd till alkohol och droger genom information och aktiviteter i klasser och på föräldramöten i skolår 7 till 9. Fussion är ett samarbetsprojekt mellan avdelningarna Barn och Ungdom och socialtjänst.

Tjejsam Disa-projektet

Tjejsam Disa-projektet är ett samverkansprojekt i norra innerstaden mellan socialtjänst, prevention/Fältenheten och skola för att förebygga och minska psykisk ohälsa samt alkohol- och drogmisbruk bland tonårsflickor. Projektet, som har finansierats av länsstyrelsen avslutas vid halvårsskiftet 2012. Disa-metoden är nu implementerad och fortsätter som hittills.

Gaskeff

Nätverket GASKEFF, med representanter från högstadie- och gymnasieskolor, polis, fältassistenter, brandförsvaret, kyrkan och Familjeenheten träffas två gånger per termin för informationsutbyte.

Skolsamverkan

Skolsamverkan med stadsdelens skolor sker i form av samverkansdagar två ggr/läsår. Socialtjänsten/Familjeenhetens enhetschef medverkar i styrgruppen kring detta tillsammans med skolornas rektorer och stadsdelens Barn- och ungdomschef.

KNÖF

Samverkan mellan socialtjänst, skolor, polis och fältassistenter i norra innerstaden.

BUS

Samverkan mellan Familjeenheten, Barn- och ungdomspsykiatri, Habilitering och Hälsa, Stureplans barnläkarmottagning, skolor, förskolor och norra innerstadens stadsdelar.

BRÅ

I det lokala brottsförebyggande rådet, BRÅ samverkar stadsdelsförvaltningen med polisen, näringslivet, församlingarna, skolan m.fl. Knutet till BRÅ finns tre arbetsgrupper; trygghet, äldre och barn och ungdomar.

Fältassistenterna

Fältassistenterna har arbetat uppsökande ute på gator och torg kvällstid. De har också gjort regelbundna besök i stadsdelens högstadieskolor samt också närvarat vid så kallade högrisk-matcher. De har också ansvarat för den löpande tillsynen av försäljningen av tobak och folköl samt genomfört kampanjer mot langning av alkohol i samband med skolavslutningar, särskilda helger och större lov.

Föräldravandrarna

Föräldravandrarna har fått bidrag av nämnden för att driva sin verksamhet, vilken är en av de största i landet.

Våld i nära relationer

Genom det kvinnofridsprojekt som har pågått och finansierats med statliga medel under ett par år har arbetet med våld i nära relationer aktiverats. Rutiner finns för handläggning och för hur samarbetet mellan olika enheter och parter ska gå till. Både interna och externa samverkansgrupper finns och utbildningar sker löpande. Under det första kvartalet har 4 placeringar gjorts på skyddade boenden.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Antal genomförda besök i preventivt syfte av stadsdelens försäljningsställen som säljer öl och tobak.			100 %	2012
☒ Uppfylls helt				

NÄMNDMÅL:

2. Parker och grönområden ska vara välskötta, attraktiva och trygga för invånare och besökare

Uppfylls helt

Förnyelse, upprustning och skötsel av stadsdelens parker och grönområden styrs av den lokala parkplanen. Parkskötselentreprenaden ligger till grund för de insatser som ska hålla grönytorna välskötta och attraktiva. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt för att öka trygghet och trivsel i stadsdelsområdets parker. Naturvård har genomförts i Ekhagen och Hjorthagen. Under året genomförs den avslutade etappen av upprustningen av Tessinparken. Ett program för Eriksbergsparken är under framtagande. SDF genomför en kampanj för att motverka nedskräpning "Tillsammans för ett renare Östermalm". Den 27 april arrangerades ett evenemang på Karlaplan för att informera om hur vi arbetar med att hålla våra parker rena.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Genomföra kampanj mot nedskräpning	2012-01-01	2012-12-31	
☒ Genomföra skräpmätning	2012-01-01	2012-12-31	
☒ Påbörja uppdatering av parkplanen	2012-01-01	2012-12-31	
☒ Upprätta program för underhållsåtgärder/reinvesteringar	2011-01-01	2012-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Förvaltningen informerar samtliga brukare inom berörda målgrupper om vilka olika valmöjligheter som finns avseende utförare; föräldrar som ansöker om förskola, personer som ansöker om äldreomsorg, insatser för personer med funktionsnedsättning eller vård för beroendeproblematik. Förvaltningen arbetar i allt högre grad med återkommande uppföljning för att säkerställa kvaliteten för verksamheter drivna på entreprenad. Uppföljningen delges nämnden under löpande verksamhetsår, i anslutning till tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald

● Uppfylls helt

Valfrihet erbjuds genom Stockholms stads valfrihetssystem och kundvalsmodell.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel brukare som upplever att de har ☐ valmöjlighet inom barnomsorg ● Uppfylls helt			73 %	75%	2012
Kommentarer: Föräldraundersökning 2012 pågår. <ul style="list-style-type: none"> • verksamheterna görs kända genom de kontakter föräldrar tar med förskolan • den webbaserade informationen uppdateras kontinuerligt • egna hemsidor ger vägledning 					
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom ☐ omsorg om personer med funktionsnedsättning ● Uppfylls helt			58 %	67%	2012
Kommentarer: Årets brukarundersökning är inte genomförd ännu. Men samtliga brukare blir informerade av sin handläggare om olika valmöjligheter och hur och var övrig information finns att tillgå, t ex i Jämför Service.					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom <ul style="list-style-type: none"> ☐ äldreomsorg, hemtjänst ☒ Uppfylls helt 			69 %	70%	2012
Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom <ul style="list-style-type: none"> ☐ äldreomsorg, vård- och omsorgsboende ☒ Uppfylls helt 			58 %	55%	2012
Kommentar:					

NÄMNDMÅL:

Invånare på Östermalm ska erbjudas valfrihet och mångfald

Uppfylls helt

Barn och Ungdom

Tydlighet, tillgänglighet och professionalitet präglar kontakten med föräldrarna. Förskoleverksamhetens innehåll och utformning presenteras i Jämför Service. Den webbaserade informationen uppdateras kontinuerligt, egna hemsidor ger vägledning och visar årets styrdokument. Grupper tas emot regelbundet för visning av förskolorna och får information om förskolans verksamhet. Information ges även via telefon eller mail. Dialog sker med föräldrar som erbjudits plats i höst om den slutgiltiga placeringen i förskolan. Ett förväntansdokument där medarbetare och föräldrar ska veta vad de har att förväntas av varandra utarbetas i vissa förskolor.

Socialtjänst

Inom socialtjänsten har valfrihetssystemet införts inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning och socialpsykiatri. När det gäller verksamhetsområdet funktionsnedsättning/vuxna avser det särskilda boenden, daglig verksamhet och korttidshem. Gällande socialpsykiatri avser det gruppboende, stödboende, boendestöd och sysselsättning.

Äldreomsorg

Äldre har möjlighet att välja hemtjänst, dels bland ett 90-tal privata utförare som staden tecknat avtal med eller alternativt SDF:s i egen regi drivna hemtjänstenhet.

Tendensen de senaste åren har varit att allt fler äldre valt en privat utförare inom hemtjänsten. Enligt stadens brukarundersökning inom hemtjänst uppgav 77 % att de 2011 kände till valfrihetssystemet vilket är en ökning från 68 % år 2010. Andelen personer som har valt privat hemtjänst var 64 % i mars 2012 vilket är en ökning från 58 % i januari 2011. Den enskilde har kunnat välja bland samtliga vård- och omsorgsboenden, ca 150 stycken, som staden har avtal med samt ställa sig i kö till önskade boenden. Enligt brukarundersökningen för 2011 uppgav 68 % att de kände till möjligheten att välja boende.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

● Uppfylls helt

Det utvecklingsarbetet som genomförts inom förskolorna de senaste åren ligger fast under verksamhetsåret 2012. Identifierade områden i föregående års kvalitetsredovisning fungerar som ett startskott för verksamhetens planering.

Alla förskolor har metoder för att löpande följa upp sitt arbete och rapportera resultat. I uppföljningen redovisas hur alla de insatser som görs i förskolornas vardagsarbete bidrar till måluppfyllelse.

Verksamhetens uppföljning ger underlag för beslut om åtgärder. Erfarenheter tas tillvara för lärande och utveckling genom att frågor besvarats gällande om något förändrats och utvecklats sedan hösten 2011, vad som har gjorts som har lett till denna förändring och utveckling och vilka utvecklingsområden som har identifierats samt hur förskolorna kommer att gå vidare. Följande områden berörs i tertiälupepföljningen:

1. Styrdokument/Läroplanen
2. Pedagogisk ledning/Systematiskt kvalitetsarbete
3. Verksamhetens lärandemiljöer
4. Förskolans pedagogiska uppdrag/Pedagogisk verksamhet/Barns utveckling och lärande
5. Förskolans demokratiska uppdrag/Värdegrund/Barns inflytande/Jämställdhet
6. Förskolans samverkansuppdrag/Föräldrainflytande/Förskoleklass/Socialtjänsten
7. Barn i behov av verksamhetsstöd
8. Kompetensutveckling

Sammanfattningsvis kan sägas att den pedagogiska verksamheten är på väg att svara upp mot målen för 2012 och därigenom bidra till barns utveckling, lärande och delaktighet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete ☐ Uppfylls helt			100 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentarer: Arbete med gemensam checklista för barnsäkerhetsrund pågår våren 2012.					
Andel förskollärare av antal anställda ☐ Uppfylls helt			51 %	öka	2012
Kommentarer: Det råder brist på utbildade förskollärare i staden. Det är för närvarande svårt att rekrytera förskollärare.					
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen ☐ avseende trygg och säker miljö ☒ Uppfylls helt			86 %	öka	2012
Kommentarer: Föräldraundersökning pågår våren 2012.					
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen ☐ avseende utveckling och lärande ☒ Uppfylls helt			84 %	öka	2012
Kommentarer: Föräldraundersökning pågår våren 2012.					
Antal barn per avdelning ☒ Uppfylls helt			12,92	oförändrad	2012
☒ barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	0 st	Apr 2012
Antal förskolebarn per anställd(årsarbetare) ☒ Uppfylls helt			4,45 st	oförändrad	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Personalens bedömning av "Förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"			3,6	öka	2012
☐ Uppfylls helt					

Kommentar:

Personalens självvärdering av förskolornas förmåga att stödja barns utveckling och lärande sker vid verksamhetsårets slut.

Barnens utveckling och lärande dokumenteras och följs upp dock kontinuerligt under året.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att säkerställa att föräldrars val i större utsträckning kan tillgodoses samt verka för att många alternativ finns att välja mellan	2012-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska ta fram konkreta handlingsplaner för de olika pedagogiska verksamheternas fortsatta arbete med att införa it i pedagogiken samt it i de administrativa rutinerna	2012-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för inkomstkontroll	2012-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2012-01-01	2012-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2012-01-01	2012-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentär: Ett samarbete kommer under hösten att inledas med biblioteket i Fältöversten. Kulturombuden kommer att ha en gemensam workshop med flera bibliotekarier och detta ska leda till att vi ska hitta samarbetsformer som ska gynna och utveckla våra barns intresse för böcker, läsande och barnens eget berättande och skapande.			
Stadsdelsnämnderna ska utveckla samverkan med fristående förskolor och både kommunala och fristående skolor	2011-01-01	2012-12-31	
Kommentär: En gemensam kö för all skattefinansierad förskoleverksamhet, oavsett om den är kommunalt eller privat driven, skulle underlätta samarbetet och förenkla för föräldrarna.			
Stadsdelsnämndernas ska säkerställa att förskolans nya läroplan är implementerad i alla förskolor	2012-01-01	2012-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utarbeta skriftliga riktlinjer för rutiner vid övergången mellan förskola och skola	2012-01-01	2012-12-31	
Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra en granskning av placerade barns skolsituation	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och med skolans förskoleklass.

- Uppfylls helt

Samverkan med föräldrar

För att systematiskt ta till vara synpunkter och idéer från föräldrar dokumenteras synpunkterna systematiskt och följs upp på APT. Brukarundersökningens resultat ger möjlighet till diskussioner och utveckling av samverkan med föräldrarna. Underlag för utvecklingssamtal är reviderade i syfte att göra föräldrar mer delaktiga och förbereda inför samtalen. Inom ett antal förskoleenheter har ett s.k. förväntansdokument tagits fram. På annat håll har inskolningsmaterialet reviderats och förväntansdiskussioner med föräldrarna sker muntligt vid introduktionen/inskolningen.

Samverkan med förskoleklass

Förskoleenheterna följer den s.k. FÖSK-planen (Förskola-Skola) men då många skolor ofta är inblandande i barnens vidare skolgång är det ibland svårt att få en fördjupad kontakt.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende dokumentation och uppföljning av barnets utveckling och lärande. ● Uppfylls helt			81 %	2012
Kommentar: Föräldraundersökning pågår 2012.				
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende information om barnets utveckling och lärande. ● Uppfylls helt			81 %	2012
Kommentar: Föräldraundersökning pågår 2012. • fortlöpande samtal förs om varje barns trivsel, utveckling och lärande • planering föregår utvecklingssamtalets innehåll, utformning och genomförande				
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning avseende information om verksamhetens mål och arbetssätt. ● Uppfylls helt			81 %	2012
Kommentar: Föräldraundersökning pågår våren 2012.				

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Alla förskolor ska utveckla arbetet med systematisk hantering av idéer och</p> <ul style="list-style-type: none"> ● synpunkter som föräldrarna framför för att utan dröjsmål försöka identifiera eventuellt behov av åtgärder. 	2012-01-01	2012-12-31	
<p>Alla förskolor ska utveckla arbetet med utvecklingssamtalets innehåll, utformning och genomförande för att föra fortlöpande samtal</p> <ul style="list-style-type: none"> ● med barnens vårdnadshavare om barnens trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan. 	2012-01-01	2012-12-31	
<p>Förskolechefen vidtar åtgärder för att öka</p> <ul style="list-style-type: none"> ● svarsfrekvensen och nöjdheten i förskoleundersökningen. 	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förskolorna ska ge varje barn vad de behöver för att lära och utvecklas.

- Uppfylls helt

Omvårdnad, omsorg, fostran, utveckling och lärande

En inventering pågår av kunskaper och material runt ämnena matematik, naturvetenskap och teknik. I vardagen utmanas barnen i matematiska begrepp. Barnen ges möjlighet att delta i olika former av samarbete och beslutsfattande, bl.a. i projekt där barnen tränar på att samarbeta, kompromissa, diskutera, lyssna på varandra och fatta båda egna och gemensamma beslut. Barnen är med och påverkar innehållet i olika aktiviteter. Målet är att barnen ska visa respekt och hänsyn till varandra, att de lär sig vara rädda om förskolans saker och att lära sig grunderna i de demokratiska principerna.

Barnen erbjuds en god, näringsrik kost som i största möjliga mån är lagad från grunden och med en hög andel ekologiska livsmedel. Barnen lär sig att sköta sin hygien.

Ett interkulturellt förhållningssätt

Målet är att barnen ska bli trygga i sitt modersmål och sin kulturella identitet och få förståelse för olikheter. Föräldrar ombeds berätta om det som är viktigt för förskolorna att känna till om den kultur varifrån barnet kommer samt skriva ner viktiga ord och sånger på det aktuella språket. I förskolorna finns välkomstflaggor och välkomstskyltar på barnens olika språk. Personalen tar upp och pratar om

traditioner och högtider och andra kulturella olikheter och tar hjälp av föräldrar som t.ex. bjuder på bakverk eller provsmak av maträtter.

Information om finska som förvaltningspråk pågår och diskussioner förs om ev finsk förskola eller avdelning. En fortbildningsinsats för personal planeras under höstterminen angående de nationella minoriteterna och minoritetsspråken och kommunernas åtaganden.

Pedagogiskt ledarskap/Systematisk verksamhetsplanering

Förskolorna och/eller arbetslagen skriver lokala arbetsplaner som är kopplade till enhetens verksamhetsplan. De lokala avdelningars arbetsplaner beskriver hur man arbetar mot åtagandenas förväntade resultat i verksamhetsplanen. Förskolornas ledningsgrupper följer upp förskolornas/arbetslagens lokala arbetsplaner.

Den pedagogiska verksamheten/Utveckling och lärande

Barns språkutveckling framhålls som särskilt viktigt område. Fokus ligger även på att utveckla arbetsformer för matematik, språk, natur/teknik och kultur genom reflektion, diskussioner och i vissa fall tillverkning av pedagogiskt material. Fortbildning i PIM - praktisk IT- och mediekompetens, pågår. En pilotgrupp går fortbildning i naturvetenskap- och experiment.

Barn i behov av stöd

För de barn inom enheten som bedöms behöva mer stöd för sin utveckling, tillfälligt eller på längre sikt, följs de riktlinjer som finns utformade av stadsdelsförvaltningen. Personalens kompetens och förvaltningens stödfunktioner används. Alla barn i behov av särskilt stöd har en upprättad handlingsplan. Uppföljningsmöten arrangeras kontinuerligt med barnens föräldrar.

Utvärdering av verksamhetsstöd i kommunala förskolor 2011 visar att för 37 av barnen uppges alla ha uppnått målen helt eller delvis på en tregradig skala. För ett barn har målen inte uppnåtts då det gått för kort tid. Målen har uppnåtts för att det finns kontinuitet i barngruppen och personalgruppen samt att man med verksamhetsstöd kunnat skapa mindre barngrupper. Stöd från stödteamet och verksamhetsstöd anges också som förklaring till att målen uppnåtts. Kunniga pedagoger. Bra samarbete i arbetslaget. Gott samarbete med barnets föräldrar. Konkreta mål anpassade för barnet. Strukturerad verksamhet. Anpassat arbetssätt.

Samverkan med socialtjänsten

Förskolorna samverkar med socialtjänsten i frågor som rör barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Samarbetet med Socialtjänsten har stärkts genom gemensam utbildning. Barn och Ungdomsavdelningen har tillsammans med Familjeenheten inom Socialtjänstavdelningen upprättat en samverkansplan Förskola – Socialtjänst med utgångspunkt i Kommunfullmäktiges mål för förskoleverksamhet respektive socialtjänst. Rutiner för anmälan och stödmaterial vid oro kring barn i förskolan har utarbetats i anslutning till samverkansplanen.

Värdegrundsarbetet/Barns inflytande/Jämställdhetsarbetet

Förskoleenheternas likabehandlingsplaner mot kränkande behandling revideras. Avdelningarna har gjort kartläggningar för att identifiera eventuella risker/områden att beakta. Föräldrar har getts möjlighet till delaktighet i utformandet av arbetet. Avdelningarnas miljöarbete utvecklas kontinuerligt och barnen görs mer och mer delaktiga i arbetet. En grupp pedagoger deltar i genusfortbildning över stadsdelen.

En handledningsgrupp har startat upp i stadsdelens kommunala förskolor. Syftet är att stärka det normkritiska och normbrytande arbete inom förskolorna. Gruppdeltagarna får tillsammans med handledaren inventera sina egna föreställningar kring kön och könsroller inom den egna förskolan.

Trygghet och säkerhet

Ett systematiskt barnsäkerhetsarbete och ett förebyggande arbete för att förhindra kränkande behandling pågår. I förskolorna eftersträvas att alla ska känna sig lika värda och ingen kränkande behandling ska någonsin accepteras.

- Egna kartläggningar görs för att identifiera lokala riskområden på varje förskola
- Barnsäkerhetsrund kommer att genomföras utifrån en lokal utarbetad checklista
- Uppföljningar och utvärderingar av barngruppernas storlek och sammansättning pågår
- Alla tillbud rapporteras i RISK - Stockholms stads gemensamma incidentrapporteringssystem
- Lokaler och gårdar ses över kontinuerligt för att säkerställa att miljön är säker för alla barn
- Likabehandlingsplaner uppdateras kontinuerligt och förändras efter barnens behov

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning			78 %	2012
☐ avseende matematik och naturvetenskap.				
☒ Uppfylls helt				

Kommentar:

Föräldraundersökning pågår våren 2012.

Ett utvecklingsarbete pågår. Barnen tar del av läroplanens områden matematik och naturvetenskap genom olika aktiviteter.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökning □ avseende språkutveckling. ● Uppfylls helt			81 %	2012

Kommentar:

Föräldraundersökning pågår våren 2012.

Barnen tar del av läroplansområdet språk genom olika aktiviteter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla förskolor ska för att förebygga och förhindra kränkande behandling fortsätta arbetet med egna kartläggningar av verksamheten för att identifiera lokala riskområden på varje förskola. ●	2012-01-01	2012-12-31	
Alla förskolor ska i förebyggande syfte i anslutning till arbetsmiljöundersökning/skyddsronde använda arbetsmiljöverkets checklista för förskolor och vid behov vidta åtgärder. ●	2012-01-01	2012-12-31	
Alla förskolor ska inför varje större förändring av antalet platser i barngrupperna utreda och kartlägga eventuella konsekvenser av förändringen enligt av förvaltningen anvisad checklista. ●	2012-01-01	2012-12-31	

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

● Uppfylls helt

Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppfyllas, med hänsyn till positiva prognoser för samtliga indikatorer. Se vidare under nämndmål.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ASI (Addiction Severity Index) ☐ utredningar ☒ Uppfylls helt			65 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar:					
Andel av inkommande anmälningar inom ☐ BoU där det inleds en utredning (IoF) ☒ Uppfylls helt			49,6 %	fastställs 2012	2012
Kommentar: Att ha en hög andel utredningar är inte alltid något bra sig.					
☒ Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård	72,6 %	70 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
☒ Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	85,29 %	80	80 %	öka	Tertial 1 2012
☐ Andel enskilda som minskat sitt behov av stöd inom socialpsykiatri ☒ Uppfylls helt			50 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar:					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri, loF	72,58 %	85 %	85 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
<hr/> Andel klienter inom socialpsykiatrin som <ul style="list-style-type: none"> ☐ erhållit två uppföljning enligt DUR under året ☒ Uppfylls helt 					
Kommentrar:					
Andel mål för den enskilde, med insatser inom socialpsykiatrin, som i snitt uppnås (loF)				fastställs 2012	2012
Kommentrar: Indikatorn är ny och därför räknas årets värden som ett sk "noll" år som ska ligga till grund för nästa års målberäkning. Årsmål sätts därmed efter att årets resultat är klart.					
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom loF, socialpsykiatri	0,38 %	0,4 %	0,4 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
Kommentrar: Målet är naturligtvis att en så liten andel som möjligt av befolkningen ska behöva insatser från socialtjänsten.					
Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom vuxen missbruk, loF	0,13 %	0,13 %	0,13 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
Kommentrar: Målet är naturligtvis att en så liten andel som möjligt av befolkningen ska behöva insatser från socialtjänsten.					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som <ul style="list-style-type: none"> ☐ på det hela taget är nöjda med sin insats (IoF) ☒ Uppfylls helt 			84 %	82	2012
Kommentar:					
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som upplever att de fått en förbättrad livssituation <ul style="list-style-type: none"> ☐ enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (IoF) ☒ Uppfylls helt 			50 %	öka	2012
Kommentar: Enligt uppgift från stadsledningskontoret kan inte uppgift lämnas nu, men i verksamhetsberättelsen.					
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som <ul style="list-style-type: none"> ☐ är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (IoF) ☒ Uppfylls helt 			85 %	76	2012
Kommentar:					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller <ul style="list-style-type: none"> ☐ vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar ● Uppfylls helt 			100 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar:					
Andel vuxna i <ul style="list-style-type: none"> ● biståndsbedömd öppenvård (IoF) 	65,03 %	70 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2012
Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och <ul style="list-style-type: none"> ● familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF) 	63,29 %	58	58 %	öka	Tertial 1 2012
Antal familjer med barn som saknar <ul style="list-style-type: none"> ☐ stadigvarande bostad (IoF) 	2 st			fastställs 2012	Tertial 1 2012
Kommentar:					
I T1 ska antal familjer som i snitt haft tillfälliga boendeplaceringar januari-mars redovisas. I T2 ska antal familjer som i snitt haft tillfälliga boendeplaceringar januari-juli redovisas. Målvärde sätts inte eftersom det är första gången staden mäter.					
Antal nytillkomna försöks- och <ul style="list-style-type: none"> ☐ träningslägenheter (IoF) ● Uppfylls helt 			10	fastställs 2012	2012
Kommentar:					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antalet försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i stadsdelsnämnden (IoF)	5 st	10 st	10 st	fastställs 2012	Tertial 1 2012
<hr/>					
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			70 %	tas fram av nämnden	2012
☐ Uppfylls helt					
Kommentar:					
<hr/>					
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			89 %	89 %	2012
☐ Uppfylls helt					
Kommentar:					
Årets brukarundersökning är inte genomförd, men bedömningen är att målet kommer att uppfyllas.					
<hr/>					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			72 %	72 %	2012
☐ Uppfylls helt					
Kommentar:					
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			75 %	tas fram av nämnden	2012
☐ Uppfylls helt					
Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			1 %	tas fram av nämnden	2012
☐ Uppfylls helt					

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden ☐ (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			0 st	100 st	2012
Kommentar:					
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			91 %	91%	2012
Kommentar:					
Årets brukarundersökning är inte ännu genomförd, men bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.					
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			90 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar:					
Årets brukarundersökning är inte ännu genomförd, men bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.					
Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning) ● Uppfylls helt			91 %	91 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Årets brukarundersökning är inte ännu genomförd, men bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.

Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till ☐ personer med funktionsnedsättning)			91 %	91 %	2012
					● Uppfylls helt

Kommentar:

Årets brukarundersökning är inte ännu genomförd, men bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.

Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till ☐ personer med funktionsnedsättning)			88 %	88 %	2012
					● Uppfylls helt

Kommentar:

Årets brukarundersökning är inte ännu genomförd, men bedömningen är att årsmålet kommer att uppnås.

Andel omsorgspersonal med ☐ grundutbildning (äldreomsorg)			89 %	tas fram av nämnden	2012
					● Uppfylls helt

Kommentar:

Samtliga anställda vid Dagverksamheten och på Dianagården samt minst 90 % av omvårdnadspersonalen anställd i hemtjänsten, egen regi har adekvat utbildning. På de entreprenörsdrivna vård- och omsorgsboendena på Östermalm har över 80 % av omvårdnadspersonalen och vid några boenden upp till 100 % adekvat utbildning. Vid de verksamhetsuppföljningar som förvaltningen genomfört av hemtjänstenheter, privat regi har andelen omvårdnadspersonal med adekvat utbildning varit lägre.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	---------------	--------	-------------	--------

Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd ☐ dagverksamhet (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			84 %	84 %	2012
--	--	--	------	------	------

Kommentar:

Vid stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 uppgav 87 % av brukarna på Östermalm att de var nöjda med sin dagverksamhet.

Andelen nöjda omsorgstagare - ☐ hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			84 %	84 %	2012
--	--	--	------	------	------

Kommentar:

Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 uppgav 68 % av brukarna på Östermalm att de var nöjda, i staden totalt 67 %. Nöjdheten har minskat kraftigt i hemtjänsten totalt sett i staden men även inom stadsdelen sedan brukarundersökningen år 2010. Förvaltningen ser över bakomliggande orsaker till detta samt arbetar vidare med frågan.

Andelen nöjda omsorgstagare - vård- ☐ och omsorgsboende (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			84 %	84 %	2012
--	--	--	------	------	------

Kommentar:

Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 framkom att 77 % av brukarna med biståndsbeslut från Östermalms stadsdelsförvaltning nöjda. Av dessa brukare bor ca 40 % på boenden i privat regi eller på boenden i andra stadsdelar eller kommuner. På de boenden som Östermalms stadsdelsnämnd ansvarar för har andelen nöjda brukare totalt sett ökat jämfört med brukarundersökningen 2010.

Maten smakar bra - ☐ hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg) ● Uppfylls helt			75 %	75 %	2012
---	--	--	------	------	------

Kommentar:

Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 framkom att 72 % av brukarna tyckte att maten smakade bra.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Maten smakar bra - Vård och ☐ omsorgsboende (äldreomsorg) ☒ Uppfylls helt			75 %	75%	2012
Kommentär: Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 framkom att 70 % av brukarna med biståndsbeslut från Östermalms stadsdelsförvaltning tyckte att maten smakade bra, en något lägre siffra jämfört med 2010. Av dessa brukare bor ca 40 % på boenden i privat regi eller på boenden i andra stadsdelar eller kommuner.					
Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård ☐ och omsorgsboende (äldreomsorg) ☒ Uppfylls helt			75 %	75%	2012
Kommentär: Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 framkom att 68 % av brukarna med biståndsbeslut från Östermalms stadsdelsförvaltning upplevde att måltiden var en trevlig stund på dagen. Av dessa brukare bor ca 40 % på boenden i privat regi eller på boenden i andra stadsdelar eller kommuner.					
Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur ☐ hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg) ☒ Uppfylls helt			74 %	74 %	2012
Kommentär: Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 framkom att 80 % av brukarna upplevde trygghet. Upplevelsen av trygghet i hemtjänsten har ökat totalt sett i stadsdelen sedan brukarundersökningen år 2010.					
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet ☐ - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg) ☒ Uppfylls helt			84 %	84 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)			89 %	89 %	2012
● Uppfylls helt					

Kommentär:

Vid Stadsledningskontorets brukarundersökning 2011 framkom att 84 % av brukarna med biståndsbeslut från Östermalms stadsdelsförvaltning upplevde trygghet, en ökning jämfört med 2012. Av dessa brukare bor ca 40 % på boenden i privat regi eller på boenden i andra stadsdelar eller kommuner. I samband med den årliga avtalsuppföljningen 2011 genomfördes intervjuer med boende på de vård- och omsorgsboenden som Östermalms stadsdelsnämnd ansvarar för. Resultatet visade att 86 % av dessa boende kände sig trygga.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Vidta åtgärder för att förebygga och arbeta för att minska narkotikaanvändningen	2012-01-01	2013-12-31	
● Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonal med svenska som andraspråk	2011-01-01	2012-12-31	

Kommentär:

Tre omsorgspersonal inom hemtjänsten går kurs i svenska språket

● Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2011-01-01	2012-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentär:

En personal inom den kommunala hemtjänsten validerar upp sina kunskaper till grundutbildningsnivå.

● Äldre ska ges möjlighet att påverka vad de vill äta och de ska ha möjlighet att välja mellan olika maträtter	2012-01-01	2012-12-31	
--	------------	------------	--

NÄMNDMÅL:**1. Förebyggande arbete prioriteras**

● Uppfylls helt

Socialtjänst

Insatser ska ske så tidigt som möjligt för att undvika behov av vård, rehabilitering och stora ingrepp i den enskildes liv.

Samverkan med BVC

Socialtjänsten träffar regelbundet BVC Riddargatan och Mamamia i syfte att ge tidigt stöd, hjälp och behandling. Det våld- alkohol- och drogförebyggande arbetet redovisas under nämndmål 1. Samarbetet fungerar väl.

Samverkan med stadsdelens Öppna förskolan och förskolor

En gruppverksamhet pågår i samarbete med öppna förskolan Villagatan 12 för hjälp till nyblivna föräldrar och spädbarn i syfte att bryta isolering och stödja anknytning till barnen. Samverkan med stadsdelens förskolor fortsätter att utvecklas. Samarbetet fungerar väl.

Komet-grupper

Komet-grupper erbjuds regelbundet till föräldrar med barn som har uppförandestörning som en behandlingsinsats. Även den vidareutvecklade formen av föräldragrupper för tonårsföräldrar - UngdomsKomet erbjuds och ingår i det ordinarie arbetet. Gruppverksamheterna fungerar väl.

Skilda världar

Grupper för barn i vårdnadstvister "Skilda världar" är en ordinarie verksamhet som fungerar väl.

Trappan-modellen

Möjlighet till individuell krisbearbetning enligt "Trappan-modellen" för barn som upplevt våld i familjen. En väl fungerande gruppverksamhet.

Ersta-Vändpunkten

Möjlighet till deltagande i grupp för barn till missbrukare genom "Ersta vändpunkten".

En väl fungerande gruppverksamhet.

Samarbete med grundskolorna

Utvecklingen av det organiserade samarbetet med grundskolorna fortsätter under 2012 med bland annat regelbundna träffar med skolornas elevvårdsteam. Målsättningen är att hjälpa barn som riskerar att utvecklas asocialt innan puberteten, eftersom barnets familj och nära nätverk då har stora möjligheter att styra utvecklingen. Samarbetet fungerar väl.

Öppen träffverksamhet för psykiskt funktionsnedsatta

SDF frivilliga öppna träffverksamhet för psykiskt funktionsnedsatta Lotsen slogs i fjol ihop med Norrmalms motsvarande verksamhet, där Östermalms del drivs av RSMH. Nuvarande överenskommelse upphör 2012-09-30. Upplägget har inte varit helt lyckat för de psykiskt funktionsnedsatta som saknat motsvarande verksamhet i Östermalms stadsdelsnämndsområde. Det har dessutom visat sig att vi sannolikt kan driva motsvarande verksamhet till lägre kostnad genom att lägga in den in någon redan befintlig verksamhet hos oss. En sådan lösning utreds fr o m hösten.

Personligt Ombud, en frivillig verksamhet

Personligt Ombud är en verksamhet som vänder sig till personer som är mellan 18 och 65 år och som har psykiska funktionsnedsättningar med behov av stöd i kontakter med myndigheter. Stadsdelarna Södermalm, Norrmalm och Östermalm samverkar i en gemensam PO-verksamhet förlagd till Östermalm. Ett samverkansavtal löper fram tom 2012-12-31. Verksamheten fungerar väl.

Projektet Tjejsam

Projektet "Tjejsam" riktat till flickor i högstadiet med mål att förebygga stress och nedstämdhet kommer att avslutas juni 2012. Gruppverksamheten fortsätter inom befintlig verksamhet.

Anhörigstöd

Anhörigstöd fortsätter att utvecklas för att försöka nå fler anhöriga än hittills.

Föreningsbidrag/verksamhetsbidrag

Föreningsbidrag/verksamhetsbidrag kan också ses som en del av det förebyggande arbetet.

Även under målet *Våld, alkohol- och drogbruk ska motverkas och invånare på Östermalm ska uppleva sin närmiljö som trygg* redovisas förebyggande arbete.

Äldreomsorg

Förebyggande arbete och rehabilitering

Informationsmöten och förebyggande hembesök planeras för 2012 för alla seniorer som fyller 75 år, ca 360 personer och som inte har beviljade andra insatser. Planer finns på att förebyggande insatser ska ske i samarbete med primärvården på Östermalm. Kostnadsfri vaktmästarservice tillhandahålls för personer 75 år och äldre som behöver hjälp med riskfyllda vardagssysslor. En heminstruktör för syn- och hörselskadade äldre kan ge råd och träning med syfte att stödja förmågan att klara eget boende, öppet hus kommer att anordnas för att nå ut till fler hörselskadade. Volontärer finns sedan 2011 knutna till äldreomsorgens öppna träfflokaler, nyrekrytering sker fortlöpande. För att stoppa våld och övergrepp mot äldre och minska äldres oro och utsatthet har en arbetsgrupp träffats med representanter från stadsdelen, pensionärsrådet, den lokala polisen

och brottsförebyggande rådet (BRÅ). Äldreomsorgen finns representerade i Operation Kvinnofrid. Östermalms stadsdelsnämnd delar en tjänst som medicinskt ansvariga rehabiliterare, MAR med Kungsholmen, Norrmalm och Södermalm stadsdelsnämnder.

Ökad livskvalitet och innehållsrikt liv

Social samvaro och aktiviteter erbjuds genom de tre öppna träffpunkterna på Östermalm – Seniorträffen, Rioträffen och Hälsoträffen. Äldre har även möjlighet att träna på ett utomhusgym i Tessinparken. Östermalmsträffen som drivs av Frälsningsarmén Templet erbjuder aktiviteter till personer över 60 år med psykiska funktionshinder. Under sommarmånaderna anordnas dagsutflykter för stadsdelens pensionärer. I år går utflykterna bland annat till Strängnäs, Taxinge, Vaxholm och Sigtuna. Vård- och omsorgsboendena erbjuder utevistelse och sociala aktiviteter.

Anhörigstöd

Satsning på anhörigstödet har fortsatt under 2012. Anhörigkonsulenten ger stöd och information till och anhöriga som vårdar eller stödjer en närstående. Anhörigcaféet erbjuder anhöriga/närstående stöd, taktil massage. Äldrecentrum har även inom ramen för beviljade stimulansmedel genomfört en kartläggning av anhörigstödet som finns i stadsdelsområdet, rapport presenteras maj 2012. Utbildning av kvalificerade avlösare har skett under våren och kommer att fortsätta under hösten. Stimulansmedlen har även använts till föreläsningar och utflykter för anhörigvårdare. Anhörigutbildning har under våren genomförts med omvårdnadspersonal vid Rio och Kampementets vård- och omsorgsboenden.

NÄMNDMÅL:

2. Stadsdelsförvaltningens omsorgsverksamheter ska ha hög kvalitet, vara tillgängliga och präglas av trygghet, värdighet och valfrihet.

● Uppfylls helt

Socialtjänst

Socialtjänstavdelningen har under senare år haft kraftiga kostnadsökningar när det gäller socialpsykiatri, funktionsnedsatta och försörjningsstöd. I år prognostiseras ett budgetöverskridande på 10,1 mnkr. Arbete pågår i alla delar för att hejda en fortsatt kostnadsökning. All för kommunen icke obligatorisk verksamhet ses över, eftersom alla budgetmedel och mer därtill för närvarande går åt till biståndsbeslut och myndighetsutövning. Eftersom de stora kostnadsökningarna har skett inom biståndsbedömningen inom socialpsykiatri, omsorg om funktionsnedsatta och försörjningsstöd går man systematiskt igenom detta för att säkerställa en strikt biståndsbedömning med noggranna prioriteringar.

Stöd och serviceenheten, som hittills har ansvarat för verksamheterna vuxna personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri har fr om den 1 april återgått till två enheter. Bedömningen är att två mindre enheter med varsin

enhetschef kommer att medföra en bättre uppföljning av beviljade beslut och kostnadsutveckling, i syfte att hejda senaste årens kostnadsökning.

Verksamhetsområdet funktionsnedsättning barn och vuxna organiseras fortsättningsvis inom den nya och mindre *Stöd och serviceenheten*. De två barnhandläggarna LSS som tidigare tillhörde Familjeenheten har överförs till den nya enheten.

Verksamhetsområdet socialpsykiatri genomförs framöver inom den nya *Socialpsykiatriska enheten*, se vidare nedan.

Gällande SDF:s frivilliga träffverksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning (f d Lotsen) sker ingen förlängning av samarbetet med RSMH när nuvarande avtal går ut i september 2012. Det nuvarande samarbetet pågick först i tre år och förlängdes därutöver ett år, men avses inte att förlängas ytterligare från i höst. Samarbetet med RSMH har inte helt infriat förväntningarna och motiverar inte en fortsättning av bidragen till RSMH. Att Östermalms SDF flyttade bort sin öppna träffverksamhet från Östermalm har fått kritik. Av detta skäl planeras att träffverksamheten för målgruppen återförs till Östermalm genom en passande lösning i en redan befintlig verksamhet som tillgodoser målgruppens behov, eftersom detta även visat sig kunna ge en lägre kostnad än hittills. Just nu förs bl a diskussioner om utökat samarbete i Frälsningsarméns lokaler på Östermalmsgatan där SDF och Frälsningsarmén redan samarbetar med träffverksamhet för motsvarande målgrupp över 65 år.

Det tidsbegränsade projektet "Ett tryggare Östermalm", som i första hand handlade om uppsökande arbete i Tessinparken, har avslutats. SDF:s två uppsökare, en på Vuxenenheten går i pension och en inom socialpsykiatrin kommer att under 2012 vara tjänstledig. På det ekonomiska läget kan för närvarande inte nya personer omedelbart anställas, utan andra alternativ utreds.

SDN har sedan 2007 upphandlat konsumentvägledning av företaget KonsumentCentrum i Sverige AB. Nuvarande avtal gäller t.o.m. den 31 augusti 2012 och kan därefter inte förlängas ytterligare. Kostnaden har varit ca 300 tkr per år. Förvaltningen har efter offertförfrågan till flera aktörer förhandlat fram ett mindre kostsamt förslag med KonsumentCentrum i Sverige AB. De erbjuder konsumentvägledning en dag i veckan, samma tider som i det nuvarande avtalet mellan kl 9-11 och 13-15. De svarar också på e-postfrågor. Detta till en kostnad av 7 900 kr/månad, totalt 94 800 kr per år. Konsumentvägledning är ingen obligatorisk verksamhet och många av grannkommunerna har ingen sådan verksamhet.

Socialpsykiatriska enheten

Socialpsykiatrin prognostiserar i år ett överskridande med 4,4 mnkr totalt. 1,6 mnkr på beställarsidan avser högre kostnader för HVB-hem än budgeterat. 2,8 mnkr på utförarsidan avser till största delen en gruppbostad på Sandhamnsgatan 8 där de av KF fastställda ersättningsnivåerna inte alls täcker kostnaderna varför

boendets budget överskrids med 2 mnkr. Insatsen boendestöd och stödboende överskrider med 0,8 mnkr.

Åtgärder för att minska budgetöverskridandet

Med anledning av enhetens stora budgetunderskott gjordes under hösten en granskning av verksamheten av extern konsult, vilket har inneburit att bl a handläggnings- och uppföljningsrutinerna har blivit mer strukturerade och biståndsbedömningen mer strikt med noggrannare prioriteringar och föreslagna åtgärder har intensifierats enligt nedan:

– En strikt och noggrant prioriterad biståndsbedömning sker både vid nyansökningar och vid omprövningar av redan fattade beslut. Vid nyansökningar görs en noggrann prövning utifrån lag och riktlinjer och likaså vid uppföljning av pågående insatser. Som exempel kan tas att vid beslut om sysselsättningsinsatser görs en mer strikt bedömning av hur många pass en person behöver. Det innebär att fler kommer att få ett mindre antal pass beviljade per vecka. Detta leder samtidigt till att förvaltningens egen utförarverksamhet inom ArbetsCentrum får lägre intäkter. En minskning av utgifter på beställarsidan leder till ett motsvarande underskott på utförarsidan. För att motverka ett sådant underskott krävs att bemanningen på AC ses över samt att man aktivt arbetar för att få fler brukare från andra delar av staden. Motsvarande gäller för boendestöd, se över bemanningen samt brukare från andra delar av staden.

– Gruppboendet på Sandhamnsgatan 8 som idag vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning kommer successivt att omvandlas till ett gruppboende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS personkrets 1, eftersom KF fastställt betydligt högre ersättningsnivåer för denna målgrupp. Den nuvarande gruppboenden visar på ett underskott om ca 2 mnkr/år, vilket är ohållbart. En successiv omvandling sker, vilket kommer att ske utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Effekt av omvandlingen beräknas kunna ses under 2013.

– Enheten har påbörjat ett arbete tillsammans med landstingets psykiatri i syfte att tydliggöra respektive huvudmans ansvarsområde i de individuella vårdplanerna och att samordna insatser. Samordningen förväntas leda till mer verkningsfulla - och även mer kostnadseffektiva insatser.

– Aktivt försöka få något eller några ärenden gällande särskilt boende/HVB överflyttade till andra kommuner i enlighet med 2 kap 10§ SoL. Enheten har skickat begäran om överflyttning till berörda kommuner samt följt upp redan skickade. Samtliga berörda kommuner har motsatt sig överflyttning. I dagsläget har ingen överflyttning kunnat genomföras. Tre ärenden har gått vidare till Socialstyrelsen varav ett har utretts och beslut har fattats om avslag på begäran om överflyttning. Socialstyrelsens krav på skäl för överflyttning är höga och kommer troligen vara svåra.

– Ompröva samtliga kontaktpersonsbeslut för att bedöma om behov föreligger, om behovet är tillgodosett via boendet eller på annat sätt. Omprövning sker kontinuerligt.

Vuxenheten

Vuxenheten prognostiserar ett underskott om 750 tkr för 2012. Underskottet beror på fler placeringar än budgeterat, framför allt inom stöd- och omvårdnadsboende men motsvaras också av hyreskostnaden för dagverksamheten för hemlösa, Bryggan Östermalm, som kostar ca 600 tkr. Tidigare år har nämnden ansökt om medel till Bryggan Östermalm från SLK, central medelreserv. Convictus, som ansvarar för driften av Bryggan, har i sin tur tilldelats medel från Östermalms stadsdelsnämnd. Fr o m 2012 kommer Convictus att själva ansöka om medel från Socialtjänstnämnden. Östermalms stadsdelsnämnd har åtagit sig att bekosta lokalhyran för Bryggan, motsvarande ca 600 tkr. Förvaltningen ansvarar för att tillhandahålla en lokal för verksamheten. Kontraktet på nuvarande lokaler upphör den sista september. Förvaltningen och Convictus söker ny lokal

Vuxenheten hade under april 114 klienter aktuella. Av dessa var 5 personer mellan 20-25 år. Andelen kvinnor 27 % (31 personer). Tendensen är att antalet klienter aktuella på Vuxenheten blir färre. Antalet remisser från Beroendecentrum Stockholm har minskat senaste 6-månadersperioden, vilket förklarar nedgången i antalet ärenden på Vuxenheten. Vuxenhetens största enskilda utgiftspost gällande externa köp, är stöd- och omvårdnadsboenden för hemlösa. För att denna post inte ska öka ytterligare är det viktigt att arbeta vräkningsförebyggande. Dessutom är Vuxenheten beroende av att tillgången till försöks- och träningslägenheter är god. För närvarande har Vuxenheten 5 personer som väntar på försöks- eller träningslägenhet, vilket är fler än tidigare år. Återfallsprevention i egen regi har avslutats. Vid behov kommer i stället dessa tjänster att köpas av annan utförare.

Familjeenheten

Familjeenhetens Iof-del prognostiserar per mars månad ett överskott om 1,0 mkr i förhållande till budget. Överskottet har främst sin förklaring i att kostnadskrävande placeringar på behandlingshem och köpt familjevård varit få. En liten ökning av antalet placeringar skulle snabbt kunna generera högre kostnader för enheten.

Stadsdelsnämndens organisation förändrades 2012-04-01 varvid den verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning som tillhört Familjeenheten sedan 2009 nu återförts till en samlad enhet för Stöd- och service.

Stöd och serviceenheten

Stöd och serviceenhetens budget för verksamheten stöd och service till personer 0-65 år med funktionsnedsättning är preliminär och justeras i samband med tertial 2 enligt mars- och augustiavläsningarna av prestationsbaserad ersättning inom LSS-

insatserna vuxen- och barnboende, daglig verksamhet, korttidshem samt personer med LASS beslut. Enligt nyligen genomförd marsavläsning och prognos för kommande augustiavläsning beräknas budgeten öka med 2,8 mnkr. Enhetens prognostiserar därmed per mars månad ett samlat underskott om 3,5 mnkr. Underskottet ligger uteslutande på beställarsidan, utförarenheten däremot redovisar överskott om drygt 1 mnkr. Främsta orsaken till underskottet är fortsatt ökat antal beviljade insatser på enheten. I nuläget täcker rådande schabloner inte de placeringskostnader man beviljar.

Kostnader för ovan nämnda prestationsrelaterade verksamheter (inkl kostnader för turbundna resor om 2,9 mnkr) är 3,9 mnkr högre än vad schablonerna ger. De verksamheter som överskrider schablonerna mest är kostnaderna för korttidshem/barn som överskrider med 1,4 mnkr samt barnboende som kostar ca 0,8 mnkr mer än schablon.

Kostnaderna för avlösarservice och korttidstillsyn (KTT) överskrider budget med nästan 0,8 mnkr och kostnaderna för hemtjänst och särskilda boenden enligt SoL är fortsatt höga. Eftersom KTT är en rättighet är skolornas möjlighet att diktera villkor för ekonomisk ersättning stark vilket gör det svårare att anvisa alternativ. Detta medför att kostnaderna för KTT tenderar att öka. Problemet har diskuterats centralt i staden samt tillsammans med Utbildningsförvaltningen. Staden har dock ännu inte lyckats komma tillrätta med hur avgiftsfrågan kan lösas på ett för SDF:arna bra sätt.

Kostnadsutvecklingen för turbundna resor till/mellan LSS-verksamheter har för enheten ökat med ca 0,8 mnkr sedan år 2010. Detta har SDF svårt att påverka, med hänvisning till den centrala upphandlingen. Enheten har i ett försök att få bukt med kostnadsutvecklingen gjort en grundlig genomlysning av samtliga resor, hur många, vilken färdväg etc och skapat nya rutiner för fakturakontroller. Det tidigare avtalet, har förlängts till 2014-06-30. Ramavtalet ger dock beställarna rätt att förhandla med leverantörerna avseende samåkning över staden.

Åtgärder för att minska budgetöverskridandet

- Kostnaderna för korttidshem och boenden enligt LSS följs upp i varje enskilt ärende. Enheten avser att verka för att den totala kostnaden för de prestationsbaserade insatserna inte ska överskrida ersättningsnivåerna.
- Beslut om hemtjänst bedöms kontinuerligt och i vid omprövning av beslut om beviljad hemtjänstnivå är rimlig.
- Vid osäkra fall av personlig assistans LSS (timantal), görs en överprövning av arbetsterapeut med ett kommunperspektiv som anlitas externt.
- När det gäller personer som bedöms tillhöra personkrets 2 enl LSS och som f n är placerade på boendeformer enligt SoL kan det vara kostnadseffektivt, och den enskilde erhåller goda levnadsvillkor, om verkställighet erbjuds i bostad med särskild service till vissa funktionshindrade, LSS. Enheten kommer att verka för

detta. Bekymmersamt är dock att efterfrågan överskrider tillgången på LSS-boenden till personer som tillhör personkretsen punkt 2.

– Enheten verkar aktivt för att försöka få något eller några ärenden gällande särskilt boende/HVB överflyttade till andra kommuner i enlighet med 2 kap 10§ SoL. Enheten har skickat begäran om överflyttning till berörda kommuner samt följt upp redan skickade. I dagsläget har ingen överflyttning kunnat genomföras. Samtliga berörda kommuner har förstås motsatt sig överflyttning.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen ska präglas av hög kvalitet genom inflytande, individualisering och trygghet. Utformningen av det stöd som ges ska kännetecknas av valfrihet och respekt. Representant för förvaltningen ingår i en central arbetsgrupp för utarbetande av Stockholms stads värdegrundsgarantier. Implementering sker så snart beslut fattats.

Särskilt boende

Stadsdelens befolkningsminskning av den äldsta åldersgruppen, 80 år och äldre, har medfört ett minskat behov av bland annat vård- och omsorgsboende. SDN:s vård- och omsorgsboenden har i enlighet med KF:s satsning på demensvården, sökt och erhållit extra medel för 2012 för utökad bemanning. Parboendegarantin har utnyttjats i någon mån och i dessa fall gett äldre som så önskar möjlighet att fortsättningsvis bo tillsammans. För att säkra hanteringen av de äldres läkemedel pågår ett projekt med farmaceut på vård- och omsorgsboenden där farmaceuten gör en genomlysning av hela läkemedelshanteringen och upprättar åtgärdsplaner med förslag på förbättringar. Verksamhetscheferna, sjuksköterskorna och läkaren uppskattar det stöd och den kvalitetssäkring som farmaceuten bidrar med.

Samtliga vård- och omsorgsboenden har hittills drivits på entreprenad. I början av året försattes dock en av förvaltningens entreprenörer, Digni Care, i konkurs. Under februari har därför Dianagårdens vård- och omsorgsboende övergått till kommunal regi. Det hastiga övertagandet av Dianagården beräknas medföra vissa omstruktureringskostnader under 2012.

Hemtjänst

En väl fungerande hemtjänst är grunden för att äldre ska kunna bo kvar i sin bostad. Tendensen de senaste åren har varit att allt fler privata hemtjänstaktörer etablerat sig. Fler och fler äldre väljer en privat utförare, i mars 2012 uppgick andelen som väljer hemtjänst i privat regi till 64,6 procent motsvarande andel i mars 2011 var 59,5 procent. Detta har medfört en minskning av kunder för hemtjänsten i egen regi och behov av en löpande anpassning till ett vikande underlag. Prognosen för hemtjänst i egen regi pekar på ett överskridande om 0,6 mnkr. Hemtjänsten arbetar kontinuerligt för att minska sina kostnader i huvudsak genom att minska personalstyrkan. Merparten av de anställda inom hemtjänsten i egen regi är välutbildade, har heltidsanställning samt en lång anställningstid i

staden. Under våren genomförs en smärre omorganisation inom hemtjänsten, vilket innebär att ur den befintliga organisationen inrättas ytterligare en hemtjänstenhet. Den nya hemtjänstenheten kommer att vara organiserad tillsammans med Dianagårdens vård- och omsorgsboende.

Samverkan med landstinget

Utveckling av samverkan mellan Östermalms stadsdelsförvaltning och landstinget är en prioriterad fråga. Information om bistånd och biståndshandläggning till husläkarmottagningarna har genomförts och kommer att fortsätta. Äldreomsorgens projekt har träffat och informerat husläkarmottagningarna under våren. Projektet "Mobilt äldreteam Östermalm" har som specifikt uppdrag att utveckla samverkan mellan vårdgivare kring gruppen de mest sjuka äldre.

Biståndsbedömning

Lagändringen i socialtjänstlagen kring vistelsebegreppet medförde en kostnadsökning sommaren 2011. Så kommer sannolikt även bli 2012 då en relativt hög andel äldre med hjälpinsatser på Östermalm vistas i andra kommuner sommartid.

Stimulansmedel och projekt

Östermalms stadsdelsnämnd ansökte och erhöll stimulansmedel om 1 365 tkr för 2012. Dessa medel kommer under 2012 att användas inom följande områden - socialt innehåll, kost och nutrition, implementering av nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom.

En demensvårdsutvecklare anställdes 2011 med uppdraget att implementera de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom. Uppdraget fortgår även under 2012. I uppdraget ingår även att leda reflektionsgrupper både på vård- och omsorgsboenden och med omvårdnadspersonal vid den hemtjänstenheten so drivs i egen regi.

En dietist har anställts för utbildning av omsorgspersonal vad gäller identifiering av risk för undernäring. En samverkansmodell i den kommunala äldreomsorgen och primärvården angående förebyggande av undernäring i eget boende har testats. Projektet genomförs i samverkan med Centrum för allmänmedicin (CeFam).

På den öppna träffpunkten Hälsoträffen erbjuds möjlighet till sociala kontakter och aktiviteter. Fysiska aktiviteterna såsom gruppgymnastik och qigong har varit välbesökta och uppskattade. En successiv överföring av Hälsoträffens aktiviteter till träffpunkten Seniorträffen planeras att ske under hösten.

Mobilt äldreteam Östermalm startade hösten 2011 och planeras pågå till juni 2013. Tre vård- och omsorgssamordnare är anställda med uppgift att ge råd och stöd till de mest sjuka äldre i stadsdelen. Förutom att stödja de mest sjuka äldre inom

stadsdelen har projektet även som mål att utveckla samverkan mellan kommun och landsting.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Öka medarbetarnas kunskap om levnadsförhållanden, och vikten av ett bra bemötande, för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Genomföra ● kompetensutveckling/insatser som klargör konsekvenser av olika typer av funktionsnedsättningar samt insiktsutbildningar för beslutsfattare och personal	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Vikten av ett gott bemötande kan inte underskattas. Detta gäller särskilt om en person inte kan få allt det han/hon vill ha av kommunen. Då är det extra viktigt att pedagogiskt kunna förklara varför.

Kunskap om olika slags funktionsnedsättning ska självklart genomsyra samtliga berörda verksamheter. All personal deltar i de av staden arrangerade utbildningar som rör funktionsnedsättningsområdet och just bemötande är en ständigt aktuell fråga i det dagliga arbetet. Socialtjänstens medarbetare deltar även i gemensamma utbildningar som staden och landstinget arrangerar.

NÄMNDMÅL:

3. Personalen ska ha grundläggande yrkesutbildning

- Uppfylls helt

Barn och Ungdom

Förskolepersonalen har den utbildning och/eller erfarenhet som krävs för att kunna tillgodose barnens behov av omsorg och pedagogisk verksamhet.

Kompetensutvecklingsområden är pedagogiskt ledarskap, pedagogisk dokumentation, matematik/natur/teknik/miljö. Intern fortbildning planeras för dokumentation.

All förskolepersonal har deltagit i uppföljningskurs i hur förhålla sig professionellt gentemot föräldrar samt i barnuppfostran i olika kulturer. Ett antal pedagoger deltar i stadens utbildning i naturvetenskap och teknik. För att ge förskolornas arbetslagsansvariga förskollärare redskap till att kunna vara pedagogiska processledare i arbetslaget kommer flertalet med start under våren att delta i en kurs i pedagogiskt ledarskap.

Under senare delen av vårterminen startar SDN:s och Hushållningssällskapets gemensamma projekt "Fokus Matglädje". En arbetsgrupp ansvarar för att ta fram vision och övergripande kostpolicy som bas för det fortsatta arbetet.

Socialtjänst

Samtliga medarbetare inom socialtjänstavdelningen har grundläggande behörighet och kompetens för att utföra sina arbetsuppgifter, men vid nyrekrytering av socialsekreterare/biståndshandläggare är det svårt att hitta sökande med erfarenhet, vilket riskerar att inverka på handläggningstider och kostnadsutveckling.

Äldreomsorg

Inom de verksamheter inom äldreomsorgen som drivs i SDF:s egen regi har minst 90 % av omsorgspersonalen grundläggande yrkesutbildning. Inom dagverksamheten och på Dianagårdens vård- och omsorgsboende har samtlig omvårdnadspersonal grundläggande yrkesutbildning.

NÄMNDMÅL:

4. Insatser ska i första hand ske i öppenvård och i eget boende

● Uppfylls helt

Socialtjänst

I första hand prövas insatser i öppenvård för att minska antalet kostsamma placeringar. Den bristande tillgången på lägenheter i Stockholm försvårar dock möjligheterna till eget boende.

Socialpsykiatriens uppsökare är tjänstledig from den första april och året ut. Vuxenenheterens uppsökare går i pension till sommaren. M h t till att alla budgetmedel inom socialtjänsten och mer därtill går till socialtjänstens biståndsbeslut finns för närvarande inte ekonomiska möjligheter att ersätta de här personerna i sin nuvarande form. Utredning pågår för att om möjligt finna en alternativ lösning.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
Andel flickor som besökt kurator på ungdomsmottagningen och som upplever att de fått ett bra stöd ☒ Uppfylls helt			90 %	2012
Kommentar:				
Andel pojkar som besökt kurator på ungdomsmottagningen och som upplever att de fått ett bra stöd ☒ Uppfylls helt			90 %	2012
Kommentar:				
Andelen pojkar som besöker ungdomsmottagningens kurator ☐ Uppfylls inte			30 %	2012
Kommentar: Målet att andelen pojkar av det totala antalet ungdomar som besöker ungdomsmottagningens kuratorer ska uppgå till 30 procent uppnås inte. 2011 uppgick andelen pojkar till 12 procent. Ungdomsmottagningen på Norrtullsgatan som drivs av Östermalms SDF för Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms SDF är en av de besöksmässigt största i hela staden men har en låg andel besökande pojkar. Skälet är att förhållandevis väldigt många flickor besöker mottagningen samt att mottagningen som ett led i kravet att HBT-certifiera verksamheten avskaffade den särskilda "killmottagningen" i januari 2011, vilket så här efteråt antagligen måste ifrågasättas, eftersom andelen pojkar minskat ytterligare sedan dess. Utvecklingen följs upp under 2012. Kontakt kommer även tas med ungdomsmottagningar med högre besöksfrekvens av pojkar.				
Andelen ungdomar 15 – 19 år som besöker ungdomsmottagningens kurator ☒ Uppfylls helt			50 %	2012
Kommentar:				
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
♦ Samarbetet mellan barnmorskor och kuratorer utvecklas gällande öppet hus	2011-06-01	2011-12-31	
● Samarbetet mellan barnmorskor och kuratorer utvecklas gällande öppet hus	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:

5. Hemlöshet ska motverkas

- Uppfylls helt

Inom SDF:s samtliga verksamheter ligger fokus på att motivera klienter till att ta eget ansvar så att t ex vräkning förhindras. Ett speciellt problem är personer som trots god ekonomi ändå inte betalar hyran t ex pga psykiska problem. Där behövs ett betydligt bättre samarbete från stadens Överförmyndarförvaltning. Personer som riskerar att vräkas pga hyresskuld eller störande beteende och som inte är aktuella kontaktas via brev i ett försök att hitta lösningar som kan förhindra vräkning. De aktuella med el- eller hyresskulder kontaktas av sin handläggare. Respektive enhet inom socialtjänsten eller äldreomsorgen ansvarar för handläggningen av dessa ärenden. Kontakterna med privata och kommunala fastighetsägare samt bostadsrättsföreningar, med kronofogdemyndigheten och med stadens Överförmyndarförvaltning behöver effektiviseras. Där risk finns för hemlöshet arbetar samtliga handläggare inom alla enheter aktivt för att förhindra att en sådan situation uppstår, men behov finns av ett mer riktat stöd. Inom Försörjningsstödsenheten arbetar en socialsekreterare specifikt med detta, men det är inte tillräckligt. I övrigt finns insatser som bl a tak över huvudet/TÖG, boendestöd, budget- och skuldrådgivning och tillgång till Personligt Ombud för att förebygga hemlöshet.

Ansökan om projektmedel, 700 tkr, i syfte att motverka hemlöshet

SDF arbetar i dagsläget med ett 70-tal personer som är hemlösa. Utöver dessa personer handläggs ca 130 hot om vräkning varje år. Många som riskerar vräkning drar sig för att ha kontakt med myndigheter, vilket är ett större problem i innerstaden. Det medför att många har hunnit få stora problem när socialtjänsten väl får kännedom om ärendet. Förvaltningens rutiner för att förebygga vräkningar i icke aktuella ärenden måste förstärkas. Detta kan ske genom att en ”Förebyggare-Bo” intensifierar samarbetet med inom vård- och boendekedjan, där fastighetsägare, kronofogdemyndigheten och Överförmyndarförvaltningen också ingår, liksom landstingets beroendevård och psykiatri. Viktiga aktörer är här Försörjningsstödsenhetens intensivboendestöd, Vuxenenhetens boendestödjare liksom socialpsykiatrins samt budget- och skuldrådgivarna.

Förvaltningen ser ett ökat behov av stöd till målgruppen personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, en ny och ökande målgrupp. Kunskaperna kring målgruppens behov av förebyggande insatser måste stärkas.

Projektet planeras pågå under 1 år med en projektanställd heltid, se vidare projektbeskrivning.

Beskrivning av projektet

- Projektets huvudsyfte är att öka/förbättra den interna samverkan och kompetensen och förhindra/minska antalet vräkningar och även öka/förbättra samarbetet med övriga aktörer som bostadsbolag, bostadsrättsföreningar, stadens Överförmyndarförvaltning och myndigheter.
- Förebyggaren ska undersöka möjligheten att arbeta med metoden Housing First, för verksamheter med försöks- och träningslägenheter.
- Förebyggaren ska utveckla samarbete och vara mycket aktiv med förebyggande åtgärder för att förhindra/minska antalet vräkningar, specifikt där barn är inblandade.
- Förebyggaren kontakter alla icke aktuella personer, där det kommit till SDF:s kännedom att man riskerar en vräkning, t ex genom uppsökande verksamhet.
- Förebyggaren ska ha regelbunden kontakt med hyresvärdar, bostadsförmedling och kronofogdemyndigheten.
- Förebyggaren ska/erbjuda hyresvärdar en lättillgänglig kontakt med SDF så att de redan i ett tidigt stadium kan informera om att de har problem med en hyresgäst, t ex uteblivna hyresinbetalningar eller att de har fått klagomål från grannar.
- Förebyggaren ska stå för att rutiner skapas inom förvaltningen som gör att kunskapen om det vräkningsförebyggande arbetet sprids och ska fungera som en resurs för sina kollegor.
- Förebyggaren ska arbeta med klienter i tränings-/försökslägenhet med återfallsförebyggande- och rehabiliterande åtgärder. Förebyggaren har tillsammans med handläggare, helt eller delvis, kontakt med klienten under hela processen. Förebyggaren har även ansvar för det administrativa arbetet kring tränings- och försökslägenheter och vilka klienten som så småningom kan överta kontraktet.
- Förebyggaren ska verka för att tillgången av försöks- och träningslägenheter upprätthålls.

NÄMNDMÅL:
6. Hälso- och sjukvården på vård- och omsorgsboenden ska vara säkra och av god kvalitet

 Uppfylls helt

SDN ansvarar för hälso- och sjukvården upp till och med sjuksköterske-, arbetsterapeut- och sjukgymnastnivå på de särskilda boendena och dagverksamheterna. I enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har SDN fastställt hälso- och sjukvårdsmål för vård- och omsorgsboendena. SDN:s medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) upprättar lokala regler för hälso- och sjukvården och följer upp att de efterlevs. MAS utgör också ett stort stöd för enheterna och samverkar med verksamhetscheferna på de särskilda boendena och dagverksamheterna i arbetet med kvalitetssäkring och utveckling av hälso- och sjukvården. På de boenden där entreprenören enligt avtalet har en egen MAS är SDN:s MAS och MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering) enligt avtalet ansvariga för uppföljning av att kraven på en god och säker hälso- och sjukvård i enlighet med berörda lagar, föreskrifter och avtal säkerställs genom entreprenörens MAS och ledning. Samverkan ska råda mellan SDN:s och entreprenörens MAS med bland annat informationsutbyte, utredning och anmälan av "Lex Maria"-ärenden, avvikelser och riskanalyser.

Äldreomsorgen ska prioritera vård och omsorg för äldre som har störst behov och särskilt äldre med många sjukdomar. Hälso- och sjukvårdspersonalen ska identifiera äldre personer som är i riskzonen för malnutrition, fallolyckor och trycksår, vidta åtgärder där behov föreligger samt följa upp resultatet. SDN:s MAS följer upp och analyserar nämndens indikatorer för hälso- och sjukvård och redovisar resultatet i tertialrapport 1 och 2 samt verksamhetsberättelsen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Period
 Andel boende med läkemedelsbehandling som fått läkemedelsgenomgång	80	80	80 %	Tertial 1 2012
 Andel boende som är riskbedömda för fallolyckor	80	80	80 %	Tertial 1 2012
 Andel boende som är riskbedömda för malnutrition	80	80	80 %	Tertial 1 2012
 Andel boende som är riskbedömda för trycksår	80	80	80 %	Tertial 1 2012

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

◆ Uppfylls delvis

Friskvårdsinsatser och chefsutveckling mm bidrar till att göra SDF till en attraktiv och bra arbetsgivare. Det särskilda traineeprogrammet för 15 egna talanger för framtida chefs- och ledarjobb är unikt i staden. Då målet för sjukfrånvaron riskerar att inte nås, är bedömningen att målet uppfylls delvis.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Aktivt				fastställs	2012
□ Medskapandeindex				2012	

Kommentar:

Enligt SLK:s anvisningar ska målvärde inte sättas i T1.

Andel medarbetare på			14 %	fastställs	2012
□ deltid som erbjuds				2012	
□ heltid					
● Uppfylls helt					

Kommentar:

Alla som arbetar deltid vill inte arbeta heltid, men får ändå frågan.

Chefer och ledare			63 %	fastställs	2012
□ ställer tydliga krav på sina medarbetare				2012	
● Uppfylls helt					

Kommentar:

I medarbetarenkäten för 2011 svarade 59 % att chefer och ledare ställer mycket tydliga krav på sina medarbetare.

För 2012 höjs målsättningen till 63%.

Medarbetare vet vad			83 %	fastställs	2012
□ som förväntas av dem i deras arbete				2012	
● Uppfylls helt					

Kommentar:

I medarbetarenkäten för 2011 svarade 80% att de vet vad som förväntas av dem i deras arbete. För 2012 höjs målsättningen till 83%.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Sjukfrånvaro (alla □ nämnder/bolag) ◆ Uppfylls delvis			5,8 %	4,5 %	2012

Kommentar:

För den senaste 12 månadersperioden, april 2011 till mars 2012 låg sjukfrånvaron på 6,64 %. Efter att sjukfrånvaron sjunkit under flera år började den under hösten att långsamt öka, en tendens man tyvärr kunde se i hela staden och i hela landet. Framförallt har den korta sjukfrånvaron, dag 1-14, ökat under januari och februari. Personalenheten följer upp sjukfrånvaron på individnivå och har kontakt med berörda arbetsledare. Chefsforum i april handlade om sjukfrånvaron och vad förvaltningen kan göra för att hindra att sjukfrånvaron fortsätter att öka. Uppföljning med alla chefer sker ett par gånger per termin, där sjukfrånvaroutvecklingen bedöms vara onormalt hög kommer den att ske med tätare intervall. Förvaltningen fortsätter samarbetet med företagshälsovård, försäkringskassa och övriga aktörer. Förvaltningen anser dock att det ursprungliga sjukfrånvaromålet för 2012 på 5,8% ska behållas.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare

◆ Uppfylls delvis

Alla chefer med personalansvar arbetar med förebyggande insatser och för personalens delaktighet och trivsel. Enheterna ska aktivt följa och analysera utvecklingen av sjukfrånvaron. Förvaltningen föreslår att det ursprungliga sjukfrånvaromålet för 2012 på 5,8% kvarstår, trots att sjukfrånvaron långsamt ökat under hösten och nu ligger på över 6%. Samma tendens kan man tyvärr se i hela staden och i hela landet.

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med friskvård och hälsa - friskvård på betald arbetstid max 1 timme i veckan ska vara möjligt för medarbetare om arbetet så tillåter. Ett aktivt arbete sker med förvaltningens hälsocoacher där de får stöd i sitt friskvårdsarbete. Förvaltningen erbjuder bl a sponsring av olika lopp, friskvårdssubvention, rökslutarstöd och viktminskningskurs.

Under första halvåret 2012 slutför förvaltningen ett ambitiöst ettårigt traineeprogram för 15 blivande chefer/projektledare.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
● Kvalitetssäkra rekryteringsprocessen	2012-01-01	2012-12-31	

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Målsättningen är självklart att planerade samt vidtagande åtgärder och verksamhetsanpassningar ska leda till budget i balans och kostnadseffektivitet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

◆ Uppfylls delvis

Prognosen pekar mot ett överskridande om 2,6 mnkr vilket motsvarar en avvikelse om 2 promille av budget. Åtgärder vidtas och verksamhet anpassas för att uppnå en budget i balans vid årets slut. SDF bedömer målet som endast delvis uppfyllt då en risk för överskridande ändå återstår.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100,22 %		100 %	100 %	Tertial 1 2012
Kommentar: I målvärdet har hänsyn tagits till prognostiserade prestationsjusteringar men ej till begärda budgetjusteringar.					
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100,4 %		100 %	100 %	Tertial 1 2012
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)				+/- 1 %	2012

NÄMNDMÅL:
Stadsdelens budget ska vara i balans

◆ Uppfylls delvis

Prognosen pekar mot ett överskridande om 2,6 mnkr vilket motsvarar en avvikelse om 2 promille av budget. Överskridandet är helt hänförligt till Socialtjänsten där socialpsykiatri, försörjningsstöd och omsorg om funktionshindrade kraftigt avviker från tilldelad budget. Åtgärder som satts in beskrivs ovan. Ytterligare åtgärder behöver vidtas för budget i balans. En mycket strikt och noggrant

prioriterad biståndsbedömning inom socialtjänst men även inom äldreomsorg krävs för att SDN:s budget ska vara i balans vid årets slut.

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Netto utfall 2011	Netto budget 2012	Prognos 2012 Avvikelse efter budgetjust. och resultatöverföring*	Resultat överföring från 2010	Resultat överföring till 2012
Nämnd och förvaltning	25,9	28,7	2,0		
Äldreomsorg	655,9	695,4	3,5	0,3	-0,3
Barn och Ungdom	221,0	223,9	2,3	8,5	6,5
Socialtjänst	220,6	205,1	-10,5		
Parkmiljö	13,3	12,2	0,1		
<i>räntor och avskrivningar</i>	2,4	3,2	0,0		
Summa	1139,1	1168,5	-2,6	9,6	6,2

* m.h.t till

prestationsjusteringar

SDF prognostiserar i tertialrapport 1 ett överskridande om 2,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar 2 promille av budgeten.

Budgetomslutningen är f n 1 308,3 mnkr, intäkterna 139,8 mnkr, netto 1 168,5 mnkr. Efter SDNs beslut om VP har budgeten justerats med 5,6 mnkr för höjning av hemtjänstpengen. Omslutningsförändringar, ökade lika stora kostnader och intäkter, har tillstyrkts om 101 mnkr. I samband med VP godkändes en

ombudgetering om 1,2 mnkr inom parkinvesteringar. Hänsyn har i prognosen tagits till förväntade justeringar för personer med funktionsnedsättning om 2,8 mnkr och för fler barn i förskolan om netto 3,8 mnkr. Av dessa avser 1,1 mnkr schabloner för beräknat ökat antal barn mot vad som hittills erhållits i budget.

SDN kompenseras i samband med T 2 med 1 000 kr per barn för att våra förskolor är anslutna till det stadsgemensamma kösystemet och ansvarar för att upprätthålla barnomsorgsgarantin totalt sett. För detta beräknas budgetmedel om 1,8 mnkr tillkomma vilka redovisas som prestationsjusteringar. Förskolor med höga hyror kompenseras med 50 % av hyresdelen som överstiger 2 000 kr per kvm. SDF beräknar kompensationen till ca 0,9 mnkr vilket även det redovisas som prestationsjusteringar enligt stadens anvisningar. För utbetalda vårdnadsbidrag kompenseras SDN i samband med bokslut och våra kostnader för detta beräknas till ca 1,0 mnkr.

Nämnden ansöker, i samband med T 2, om 0,8 mnkr i stimulansbidrag för ny förskoleavdelning samt 3,5 mnkr för avveckling av förskolelokaler i kvarteret Krubban. Skulle medel för detta inte erhållas försämras förvaltningens prognos motsvarande kostnaden för detta.

Prognosen ligger i linje med vad som rapporterats i de tidigare månadsprognoserna, något bättre för administration och något sämre för socialtjänsten då förväntade prestationsjusteringar nu räknats ned.

Efter fyra månader uppgår bokföringen till 329,8 mnkr netto vilket är 14,8 mnkr högre än vid motsvarande tid 2011. Överskottet i bokslut 2011 uppgick till 5,0 mnkr efter resultatdisposition. Budgeten är 25,3 mnkr högre än budgeten för 2011 och inklusive beräknade tillkommande budgetmedel om 6,6 mnkr, 31,9 mnkr högre. Resultatenheterna prognostiseras nyttja 2,6 mnkr av sina fonder.

Under februari övertog SDF/SDN driften av Dianagården efter en Digni Cares konkurs. SDF räknar med vissa omställningskostnader i samband med övertagandet.

Från 1 april upphör stöd och serviceenheten inom Socialtjänsten som ett led i att se över de höga kostnaderna som enheten haft under det senaste året. Socialpsykiatri och omsorgen om funktionshindrade utgör numer två separata enheter.

Prognosen visar att samtliga programområden klarar budgeten med liten marginal utom Socialtjänsten där överskridandet beräknas till 10,5 mnkr. Tendens är alltså likartad som vid bokslut 2011 även om överskridandet för Socialtjänsten beräknas något lägre än 2011 (-14,5 mnkr bokslut 2011). År 2011 hade Äldreomsorgen ett överskott som kunde balansera Socialtjänstens överskridande men med övertagandet av Dianagården, höjda hyror för Micasas fastigheter, avvecklingen av Körbärsgården, övertagandet av kostnadsansvaret för hemtjänst vid sommarvistelse finns inte motsvarande marginaler inom äldreomsorgen i år. Åtgärder som vidtagits inom socialtjänsten redovisas under Nämndmål ”Individen klarar sin egen försörjning” samt Nämndmål ”Stadsdelsförvaltningens omsorgsverksamheter ska vara hög, kvalitet, vara tillgängliga och präglas av trygghet, värdighet och valfrihet”.

För att klara en budget i balans krävs en strikt och noggrann prioriterad biståndsbedömning inom såväl socialtjänst som äldreomsorg samt nogsamma överväganden om återbesättning av tjänster då vakanser uppkommer.

Nämnd och förvaltningsadministration

Budgeten uppgår till 28,7 mnkr netto.

Prognosen för året visar på överskott om 2,0 mnkr vara 1,0 mnkr avser lägre kostnader än budgeterat för bl a löne- o ekonomiservice och 1,0 mnkr högre

intäkter för återvunnen moms från 2008-2010 samt administrativa intäkter från andra förvaltningar för gemensam hantering av försörjningsstöd.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens budget uppgår till 772,0 mnkr för kostnader, 76,6 mnkr för intäkter, netto 695,4 mkr. Detta är en ökning av budgeten jämfört med år 2011 med 23,9 mnkr. Äldreomsorgen prognostiserar ett nettoöverskott om 3,5 mnkr för året efter att hänsyn har tagits till resultatdisposition.

Från och med mars har äldreomsorgen fått en budgetjustering om 5,4 mnkr som avser ökad nivåersättning för hemtjänsten.

Vårddygnspriserna har gått upp med 3,97 procent i förhållande till 2011. I mars 2012 uppgick antalet placeringar för vård- och omsorgsboenden till 688 platser, snittet för årets första kvartal är 690 platser. Detta är lika med de budgeterade 690 platserna.

Under de tre senaste åren har äldreomsorgen i snitt fått bekosta ca 10 placeringar per år på vård- och omsorgsboenden för personer som använt sig av möjligheten enligt SoL att flytta hit från andra kommuner i landet till ett vård- och omsorgsboende i vårt område på inflyttningskommunens bekostnad. Dessa personer omfattas inte av stadens budgetfördelningsnycklar under de två första åren.

I början av året gick en av entreprenörerna, Digni Care, i konkurs. Under februari har därför Dianagårdens vård- och omsorgsboende övergått till kommunal regi. Äldreomsorgen prognostiserar att det hastiga övertagandet av Dianagården kommer att medföra vissa omstruktureringskostnader under året. Facket driver dessutom en tvist om att SDF ska anställa samtliga av Digni Cares personal, vilket SDF motsatt sig eftersom för höga personalkostnader hos Digni Care var en av orsakerna till konkursen. SDF hade dessutom egen redan anställd äldreomsorgspersonal som hotas av övertalighet och som enligt SDF:s mening först måste erbjudas arbete innan SDF kan externrekrytera ytterligare från Digni Care. Det finns sannolikt inget lagligt stöd för fackets krav men om de ändå skulle vinna tvisten skulle det försämra äldreomsorgen ekonomi med några miljoner.

Under året genomförs en ny modell för hyressättning för boenden inom äldreomsorgen. Hittills under det första kvartalet har tre boenden fått justerad hyra. Den nya modellen kommer att innebära hyresökningar. Dessa beräknas för närvarande till ca 2 mnkr för året. Äldreomsorgen har tagit hänsyn till det i prognosen.

Under årets första kvartal uppgick antalet hemtjänstären den till i snitt 1432 ärenden. Budgeterade antal ärenden är 1410. I mars 2012 uppgick andelen som väljer hemtjänst i privat regi till 64,6 procent motsvarande andel i mars 2011 var 59,5 procent.

Ersättningsnivåerna för hemtjänst har justerats upp med 2,5 procent i förhållande till år 2011. Prognosen för hemtjänst i egen regi pekar på ett överskridande om 0,6 mnkr. Utvecklingen pekar på att nya hemtjänstbrukare i ökad omfattning väljer privata hemtjänstutförare. Den kommunala hemtjänsten fortsätter därför att anpassa sin organisation till minskat antal ärenden.

Under våren kommer hemtjänsten i egen regi att genomföra en smärre omorganisation. Det innebär att ur den befintliga organisationen kommer ytterligare en hemtjänstenhet att inrättas. Den nya hemtjänstenheten kommer att vara organiserad tillsammans med Dianagårdens vård- och omsorgsboende.

Dagverksamheten Östermalm, Bo Bergmans gata är sedan 2010 en resultatenhet och prognostiserar en budget i balans för året och planerar att inte använda de fonderade medlen från tidigare år. Dagverksamhetens resultatenhet omfattar både social och demens dagverksamhet. Verksamheten har budgeterat 20 gäster per dag avseende den sociala verksamheten, men kommer under året att minska antalet platser till 15 gäster per dag. Verksamheten har tagit hänsyn till både minskade kostnader och intäkter i prognosen. De två demensverksamheterna har tillsammans plats för 30 gäster per dag. Sedan valfrihet har införts inom dagverksamheten har det möjliggjort att verksamhet även säljer platser till andra stadsdelar.

Inom dagverksamhet Bo Bergman finns även anslagsfinansierad verksamhet. Det är den öppna verksamheten där Seniorträffen, och Rio träffen samt ”fixar Malte”, heminstruktör ingår. Samtliga anslagsfinansierade verksamheter prognostiserar att inrymmas inom anslaget.

Barn och Ungdom

Budget för verksamhetsområdet Barn och Ungdom uppgår 2012 till 241,6 mnkr för kostnader och 17,7 mnkr för intäkter, ett netto om 223,9 mnkr vilket är fördelat på förskoleverksamheten samt kultur och fritid. Årsprognos för verksamheten visar ett nettoöverskott om 2,3 mnkr. I prognosen har hänsyn tagits till ytterligare budgetmedel för prestationsjustering om 1,1 mnkr, kompensation för barnomsorgsgaranti, 1,8 mnkr och vårdnadsbidrag, 1,0 mnkr, samt 0,9 mnkr i kompensation för höga förskolehyror.

Kostnaderna per april uppgår till 79,4 mnkr och intäkterna till 6,7 mnkr. Detta innebär jämfört med 2011 en kostnadsökning med 2,8 mnkr och intäktsminskning med 0,2 mnkr.

Förskolorna och Parkleken hade i resultatfond till år 2011 med 8,5 mnkr. Prognosen för året är att enheterna kommer att nyttja sammanlagt 2 mnkr av fonden under året. Budget för förskoleverksamheten som förut reglerades av antalet barn inskrivna i mars och september regleras från och med i år istället genom mätningar av antalet barn i verksamheten per den sista dagen i varje månad. Per april uppgår antalet inskrivna barn i förskoleverksamheten till 1801 st och i flerfamiljssystem/familjedaghem till 3 st. Antalet föräldrar som sökt och beviljats vårdnadsbidrag är i april 38 st, vilket är en ökning med 31 % i jämförelse

med år 2011. Av detta har andelen med heltid ökat och andelen med deltid minskat. Per april har 0,4 mnkr betalats ut, en ökning med 0,1 mnkr i jämförelse med samma period förra året. På helår beräknas kostnaden uppgå till cirka 1 mnkr vilket stadsdelen kommer att kompenseras för i samband med årsbokslut.

Socialtjänst

Socialtjänstens budget uppgår till 250,2 mnkr för kostnader och 45,1 för intäkter, ett netto om 205,1 mnkr. För året prognostiseras ett nettounderskott om 10,5 mnkr. I prognosen ingår beräknade prestationsjusteringar inom funktionshinder med 2,8 mnkr.

Från och med 1 april i år skedde en omorganisering inom socialtjänsten. Stöd- och serviceenheten, vilket inkluderade socialpsykiatri och funktionshinder för vuxna, separerades och verkar nu var för sig med två olika enhetschefer. Till funktionshinder hör nu också funktionshinder för barn som tidigare tillhörde familjeenheten.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödsenheten prognostiseras för året ett överskridande om 3,0 mnkr vilket beror på höga kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd. För utbetalt ekonomiskt bistånd fick SDN i år en ökad budgettilldelning med 8 %. Detta att jämföra med den minskning av budget som SDN stod inför år 2011 då budgettilldelningen minskade med 25 % samtidigt som kostnaderna under året ökade med 21 %.

Orsakerna till att budgeten överskrids och arbetet med att få ned kostnaderna beskrivs under nämndmålet "Individen klarar sin egen försörjning".

Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd uppgår per april till 7,0 mnkr. I jämförelse med samma period förra året är detta en ökning med 0,2 mnkr. Antalet bidragshushåll är i mars 213 st, detta att jämföra med mars förra året i mars då antalet var 207. Medelbidraget uppgår till 8059 kr, vilket är något lägre än förra årets 8097 kr.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Budgeten för verksamheten Omsorg om personer med funktionsnedsättning är preliminär och justeras i samband med tertial 2 enligt avläsningar i mars och augusti av prestationer inom LSS- verksamheter såsom vuxen- och barnboende, daglig verksamhet, korttidshem samt personer med LASS-beslut. Enligt nyligen genomförd marsavläsning och prognos för kommande augustiavläsning beräknas budgeten att öka med 2,8 mnkr. För området prognostiseras ett underskott om 3,5 mnkr. Underskottet ligger uteslutande på beställarsidan, utförarenheten däremot redovisar överskott om drygt 1 mnkr. En orsak till underskottet är ett fortsatt ökat antal beviljade insatser och att rådande KF-schabloner inte täcker de aktuella placeringskostnaderna. Kostnader för prestationsrelaterade verksamheter är 3,9 mnkr högre än vad schablonerna ger. De verksamheter som överskrider

schablonen mest är dagliga verksamheter, som har ett underskott om 2,3 mnkr varav 2,9 mnkr avser turbundna resor, kostnader för korttidshem/barn överskrider schabloner med 1,4 mnkr, barnboende överskrider schabloner med 0,8 mnkr, trots beräknad och förväntad särskild ersättning om 1,1 mnkr för en enda kostsam placering på 7 000 kr/dygn = 213 tkr/mån = 2,6 mnkr/år.

Individ- och familjeomsorg

Socialpsykiatrien prognostiserar ett totalt underskott om 4,5 mnkr. Underskott om 1,6 mnkr ligger hos beställare och avser kostnader för HVB-hemsplaceringar där man inför 2012 budgeterat 2,7 mnkr mindre än vad utfallet 2011 var, trots att möjligheterna att hitta alternativa lösningar för dessa 13 brukare är mycket begränsade och inte aktuella i dagens läge. Utförarenheten redovisar ett underskott om 2,8 mnkr som avser insatser inom boendestöd och stödboende, 0,8 mnkr, resterande underskott om 2,0 mnkr avser bostad med särskilt service där det aktuella ersättningsystemet inte på något sätt täcker kostnaderna för den höga personalbemanning som krävs för bostadens brukargrupp. Omstrukturering av denna grupp bostad pågår.

För familjeenheten prognostiseras ett överskott om 1,0 mnkr pga av lägre antal placeringar än budgeterat. Nytt för i år inom familjeenheten är att familjevården sköts gemensamt med Norrmalm. För vuxenenheten prognostiseras ett mindre överskridande om 0,5 mnkr. Underskottet beror på fler placeringar än budgeterat, framför allt inom stöd- och omvårdnadsboende.

Parkmiljö

Kostnader och prognos för verksamhetsområdet följer 2012 års budget om 11,8 mnkr. Parkdrift pågår enligt avtal, och i planerat parkunderhåll prioriteras säkerhets- och trygghetsåtgärder, samt hållbara gräsytor. Budgeten inrymmer ej underhåll av anläggningar som trappor och murar.

Resultatenheter

I enlighet med KF:s intentioner försöker SDF/SDN inrätta resultatenheter där så är möjligt. Fördelen med resultatenheter är att de kan planera mer affärsmässigt och långsiktigt än för endast ett år, genom att de får föra över över- och underskott mellan åren. För 2012 har SDN fastställt nio resultatenheter, de sex förskolenheterna, hemtjänsten, dagverksamheten för äldre och parkleken. För 2013 kommer även vård- och omsorgsboendet Dianagården att föreslås bli resultatenhet.

För de nio resultatenheterna beräknas den samlade resultatfonden minska från 8,8 till 6,2 mnkr.

Resultatenheterna inom förskolan och parkleken beräknas sammanlagt att nyttja 2,0 mnkr av sina resultatfonder om 8,3 mnkr som enheterna har med sig från förra året. För Centrala Östermalms förskolor prognostiseras i år ett underskott. Åtgärder vidtas för att minska detta, bl.a. ses organisationen av förskolorna på

Lappkärrsberget över då den engelskspråkiga avdelningen har svårt att få ett stabilt barnunderlag.

Hemtjänst Östermalm hade i resultatfonden -0,3 mnkr. För året beräknas ett underskott om 0,6 mnkr. Om resultatet inte förbättras kommer Hemtjänst Östermalm att behöva avvecklas som resultatenheter senast vid årsskiftet då reglerna inte medger att en resultatenheter går med underskott två år i följd.

Bo Bergmans dagverksamhet har 0,6 mnkr i resultatfond. Dagverksamheten prognostiserar för året budget i balans och därmed förblir resultatfonden till 2013 om 0,6 mnkr.

Investeringar

För investeringar i parker och grönområden har SDN 6,2 mnkr i budget. Av dessa är 1,2 mnkr beviljade som ombudgetering från 2011 då vissa arbeten försenades som kommer att slutföras i år.

Investeringsmedlen fördelas på följande objekt:

	Budget 2012 mnkr	Tertial 1	Tertial 2
Tessinparken	2,6	3,8	
Eriksbergsparken	0,4	0,4	
Reinvesteringar lekplatser	0,7	0,7	
Kolarlunden	0,4	0,4	
Nobelparken	0,1	0,1	
Småparker	0,8	0,8	
Överförda medel från 2011	1,2		
Summa	6,2	6,2	

Ansökan om budgetjustering - investeringar

Härutöver ansöker SDN om investeringsmedel från centrala medelsreserven för oförutsedda investeringar om totalt 1,5 mnkr för tillgänglighetshöjande åtgärder under 2012, i enlighet med kompletterande anvisningar till specifika anvisningar för nämndernas arbete med uppföljning av budget 2012, SLK 2012-04-04.

Åtgärderna omfattar tillgänglighetshöjande åtgärder om 0,4 mnkr avseende parkvägar. Här avser hindren ojämn markbeläggning som behöver avhjälpas med en jämnare beläggning för att bli tillgänglig. Bättre och tillgängliga sittplatser i branta lutningar samt i långa promenadstråk 0,3 mnkr.

Tillgänglighetshöjande åtgärder om 0,6 mnkr i trappor i Hjorthagen avser åtgärder mot lätt avhjälpna hinder såsom handledare, kontrastmarkeringar, omläggning av trappstenar mm.

Åtgärder i lekplatser avseende brister i utformning och utrustning behövs bl. a. på Hubertusplan och Motalaparken, 0,2 mnkr.

Samtliga investeringsåtgärder kan utföras under året, de är angelägna och har ej kunnat inrymmas inom nämndens ordinarie budget för 2012, eller i nämndens flerårsplanering.

För investeringar i inventarier och maskiner är budgeten 5,5 mnkr. SDF:s prognos är att endast en del av detta utrymme kommer att nyttjas under året.

Omslutningsförändringar

För ökade kostnader och intäkter begär nämnden omslutningsförändring om 1,8 mnkr varav 0,8 mnkr avser Barn och Ungdom (stimulansbidrag) och 1,0 mnkr avser administration.

Budgetjusteringar

se medel för lokaländamål

Medel för lokaländamål

För förskolor med hyra över 2 100 kr per kvadratmeter erhåller förvaltningen en 50 % kompensation av kostnaden som överstiger takhyran. Förvaltningen beräknar kompensationen till 0,9 mnkr för året och 0,5 mnkr för första halvåret.

Stimulansbidrag söks för ny avdelning i kvarteret Krubban (bakom Historiska museet), Styrmansgatan 24. För ny avdelning ges stimulansbidrag, som redovisas som omslutningsförändring (ökade kostnader och intäkter), om 0,8 mnkr.

För restvärde och rivningskostnader i kvarteret Krubban, Styrmansgatan 30, söks 3,0 mnkr. Förhandlingar pågår mellan SSAB och Statens fastighetsverk (SFV) om att SFV övertar fastigheten.

För avetablering av paviljong, Styrmanngatan 28, söks 0,5 mnkr. Paviljongen kommer eventuellt att övertas av Skarpnäcks SDF vilket bör påverka vår kostnad för avvecklingen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

● Uppfylls helt

Organisation och bemanning ses kontinuerligt över för att uppnå effektiv resursanvändning. Administrationens andel av de totala kostnaderna är fortsatt låga. Verksamheter ska anpassas till given budgetram.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)			3,05 %	minska	2012
● Uppfylls helt					
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)			2 st	tas fram av nämnden	2012
◆ Uppfylls delvis					

Kommentar:
En enhet är föranmäld till deltagande i Kvalitetsutmärkelsen.

NÄMNDMÅL:

Effektivitet och fokus på stadsdelsnämndens kärnverksamheter

● Uppfylls helt

Administrationens andel av de totala kostnaderna är fortsatt låga. SDF begränsar kostnaderna för central administration till förmån för kärnverksamheterna.

Synpunkter och klagomål

En synpunkt på Stockholms stads webbaserade kösystem till barnomsorg framfördes under årets första tertial. Inom förskoleverksamheten framförs synpunkter till övervägande del, direkt till den berörda förskolan och dess personal. Dessa redovisas i enheternas redovisningar. Alla synpunkter/klagomål besvaras skriftligt i brev eller e-post, per telefon eller genom möte med avsändaren och har vid behov föranlett åtgärder.

Inom socialtjänstavdelningen har totalt nio synpunkter/klagomål registrerats. Fyra har registrerats för försörjningsstöd (socialbidrag) varav två rör missnöje med handläggning/bidrag och två rör missnöje med information. En synpunkt har registrerats på familjeenheten och rör handläggning. Fyra synpunkter har registrerats på Stöd och serviceenheten, varav tre rör förändringar i verksamhetens organisation och en rör kontaktperson. Samtliga synpunkter har besvarats och åtgärdats där så bedömts relevant.

Till äldreomsorgen har totalt 20 klagomål/synpunkter inkommit under årets första tertial. Av de inkomna klagomålen har nio rört hemtjänsten, fyra trygghetslarm, tre särskilt boende, tre övrigt och en handläggning färdtjänst. Alla synpunkter och klagomål utreds, återkopplas och åtgärder vidtas i de fall det är aktuellt. Det har inkommit två anmälningar enligt Lex Sarah varav en avser vård- och omsorgsboende och en rör hemtjänst, båda avser privat regi.

Övrigt

Nedanstående tabell visar planeringen vad gäller uppföljningar av äldreomsorg 2012. Viss korrigering har skett jämfört med VP 2012.

Vård- och omsorgsboende - entreprenad			
Vård- och omsorgsboende	Entreprenör	När	SDN godkänner
Kattrumpstullen Demens/somatik 97 platser	Stiftelsen Röda Korshemmet	maj	T2
Kampementet Demens/somatik 96 platser	Attendo Care AB	maj	T2
Linnégården Demens/somatik/geropsyk 86 pl	Carema Care AB	mars-april	T1
Rio Demens/somatik 88 platser	Attendo Care AB	nov	VB
Vård och omsorgsboende – egen regi			
Dianagården Demens/somatik 48 platser	Egen regi	nov	VB
Vård- och omsorgsboende – privat regi (prel. planering, avvaktar besked från Äldrenämnden)			
Vård- och omsorgsboende	Utförare inom ramavtal	När	Anmäls till SDN
Smedbygården, Österåker Demens 56 platser	Redolaris AB	okt	VB
Löjtnantsgården, Östermalm Demens 54 platser	Immanuelskyrkans Vård AB	dec	VB

Lillängen, Nacka Demens/somatik 45 platser	Opalen Vård AB (dotterbolag till Carema Care AB)	okt	VB
Grönskogen, Sundbyberg Demens 35 platser	Opalen Vård AB (dotterbolag till Carema Care AB)	nov	VB
Nilstorpsgården, Lidingö Demens 80 platser	Attendo Care AB	nov	VB
Hemtjänst – privat regi (prel planering, utförare kan ändras när äldreförvaltn. fastställt planering för 2012)			
Utförare	När	Anmäls till SDN	
Hemtjänst och omsorg i Stockholm, HOMe's AB	Maj	T2	
AB Stockholms Hemtjänst och Service	April	T1	
Atlas & Bore i Stockholm AB	Mar	T1	
ProMa Care AB	Mar	T1	
LegeVisitten Hemtjänst AB, Partnerskap för vård i innerstaden	Mar	T1	
FSB Finsk Hemtjänst AB – Innerstaden	Apr	T2	
AB Nordisk Hemservice AB – Östermalm	Apr	T2	
SilverKatten Handelsbolag	Apr	T2	
Akta Assistans AB	Dec	VB	
Enklare Vardag Sverige	Maj	T2	
Aleris Omsorg AB Hemtjänst Östermalm	Aug	VB	
HSB Omsorg AB – Östermalm	Sep	VB	
L'europa Assistans Partner	Okt	VB	
Olivia Hemtjänst AB – First Class	Nov	VB	
Livis Omsorg AB	Nov	VB	
Njuta av Livet	Dec	VB	
Hemtjänst – egen regi			
Hemtjänst Östermalm	Dec	VB	
Dagverksamhet			
Dagverksamheterna Östermalm	Dec	VB	

Bilagor

- 2012-332-1.2.1. T1 2012 Bilaga 1 Ekonomibilaga 2
- 2012-332-1.2.1. T1 2012 Bilaga 2 SDN10
- 2012-332-1.2.1. T1 2012 Bilaga 3 Aktivitetsplan
- 2012-332-1.2.1. T1 2012 Bilaga 4 Förebyggare-Bo projektansökan